Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXIX., št. 7 — Ljubljana, petek 10. januarja 1936 — Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst á Din 2, do 100 vrst á Din 2.50, od 100 do 300 vrst á Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Italijani se zopet umikajo na vsej črti

Abesinci so iznenada napadli Italijane na severu in jugu in jih pognali v beg ter jim zaplenili mnogo topov, tankov in municije

Addis Abeba, 10. januarja r. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da je neguš že 6. januarja izdal ukaz za pričetek abesinske ofenzive. Po najnovejših vesteh so veliki oddelki abesinske vojske iznenadili Italijane in jih brez težav pregnali s tembienskih gora, tako da je sedaj vse gorato področje vzhodno od reke Takaze zopet v njihovi lasti. V poslednjih dveh dneh je prišlo le do manjših spopadov v posameznih globelih in zakotnih dolinah, vselej pa so zmagali Abesinci, ki so sploh gospodarji situacije v gorovju. Močni abesinski oddelki so na zapadnem delu fronte prodrli do geraltskih gora.

Istočasno, kakor na severu, so se razvile hude borbe tudi na jugu in sicer pri Kereli in Djiliji zapadno od Gorahaja. V Addis Abebi pričakujejo, da bo general Grazziani začel z veliko ofenzivo v smeri proti prestolnici, da bi na ta način oslabil pritisk Abesincev na severu. Reuterjev dopisnik iz Addis Abebe poroča, da pri nevtralnih opazovalcih prevladuje prepričanje, da general Grazziani v resnici namerava izvesti močan napad v severozapadni smeri od Dola proti Djiniru. Daljnji cilj te ofenzive pa bi bila Adis Abeba.

Pri Kereli se je razvila silna bitka in abesinske uradne vesti poročajo, da so čete guvernerja oblasti Balli pobile Italijane in je v bitku padlo mnogo Italijanov in Somalijcev.

V Addis Abebi smatrajo, da se je general Grazziani že prepričal da je nemogoča ofenziva v smeri proti Hararju in da je zato zbral vse svoje moči, da bi zavzel provinco Bali in Sidamo, ki ju branijo razmeroma maloštevilne abesinske čete. Pokrajina med Dolom in Djilijo je odprta, toda gorski predel med Djilijo in Adis Abebo je naravna obramba, ki jo bo težko premagati. V ofenzivi na Djilijo bodo morali Italijani napadati v glavnem po dolini reke Sebeli. Stalni letalski napadi na čete rasa Deste imajo najbrž za cilj, da bi zmanjšali moralo abesinskih čet. V prestolnici vlada prepričanje, da Italijani ne bodo dosegli tega cilja in da bodo vojaki rasa Desta in Bejnemereda v primeru ofenzive generala Grazianija ovirale z gverilskim bojem.

Abesinske čete na severu so zelo ohrabrili uspehi v Tembijenu in na reki Takaze. Cesar, ki je zaradi dežja ostal v Desiju, bo te dni odšel na severno fronto in tedaj se bo začelo novo napadanje abesinskih čet v smeri proti Adui. Ras Imru je poslal na sever močna ojačenja godjanskih vojakov, ki so že prešli reko Takaze in sedaj napadajo v smeri proti desnemu krilu v dolini reke Najveri. Desno krilo čet rasa Imruja sodeluje s četami rasa Sejuma. Vsi ti oddelki bodo nastopili skupno in istočasno v severovzhodni smeri in se opirali na abesinske čete, ki so zbrane v pokrajini Tembijen. To premikanje ogroža prometne zveze Italijanov med Makalo in Aduo. Dedjasmač Abeba je prišel v Dagamodo in podprl čete rasa Nasibuja.

Adis Abeba, 10. januarja. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Po uradnih vesteh so Italijani v borbi pri Kerele izgubili 31 vojakov, med njimi enega belca. Izgube Abesincev so minimalne.

Abesinci so zaplenili radiopostajo in mnogo orožja. Zavzetje Kerele ob reki Šebeli je zelo važno, ker razbremenjuje levo krilo rasa Deste, ki ima za nalogo, da brani sistem treh dolin, ki jih tvorijo roke Sebeli, Ganal in Indolija, ki je ogrožena od Italijanov. V eni izmed teh dolin se nahaja švedska bolnica.

Odkar je general Grazziani opustil načrt prodora proti Hararju in odkar se je odločil da zavzame provinci Bali in Sidiamo, se je popolnoma spremenil položaj. Italijanska bojna črta se sedaj razteza preko Ual-Uala, Gerlogubija, Danane in Kerele. Ti položaji morajo zaščititi italijanske prometne zveze. Ta bojna črta bi lahko služila tudi za direktno akcijo proti Hararju, ako bi bil odpor abesinskih čet na jugozapadu ustavil Italijane v smeri njihovega dosedanjega napredovanja.

London, 10. januarja. r. Reuter poroča, da so Abesinci docela nepričakovano pričeli novo ofenzivo in to v času, ko so Italijani najmanj pričakovali. Deževje, ki je nastopilo prejšnji teden, je uspavalo Italijane, ki so mislili, da se sedaj tudi Abesinci ne bodo mogli ganiti. Rasa Kasa in Sejum pa sta udarila z močnimi četami na italijanske postojanke okrog Makale in pognala presenečene Italijane v beg. Sedaj naglo prodirata proti severu v smeri na Aksum in Aduo. Italijani so morali prepustiti Abesincem mnogo topov, tankov, oklopnih avtomobilov, tovornih avtomobilov in cele zaloge municije ter se umikajo v paničnem begu.

Neguš na bojišču

Addis Abeba, 10. jan. AA. Italijani se na severni fronti umikajo. Abesinci se bore s silnim ogorčenjem. Neguševo letalo je za časa glavnih borb letelo nad absinskimi četami, ki so v skupinah po 20 vojakov jurišale italijanske položaje. Poljske utrdbe so bile zavzete na isti način in so Abesinci vse Italijane, ki so jih branili, pobili. Ko je padlo pet utrdb, so Italijani zapustili položaje in zbežali.

Abesinci se res poslužujejo dum-dum krogel

Rim, 10. januarja. AA. Havas poroča: Dopisnik »Giornale d'Italia« je obiskal bolnico in pri ranjenih opazil, da so bili ranjeni od dum—dum krogel.

Ovrženi italijanski izgovori

Addis Abeba, 10. januarja. AA. DNB poroča: Komisija mednarodnega Rdečega križa je z letali odšla v Dolo. Ugotovila je, da so bili znaki rdečega križa švedske bolnišnice vidni daleč naokoli. Bombe niso padle slučajno v bližini bolnišnice, ampak so bile sistematično metane na šotore Rdečega križa. V šotorih je bilo nad 400 lukenj od strelov in strojnic. Poročilo je bilo poslano v Ženevo.

Italija ne bo mogla več dolgo zdržati

Italija je v takih finančnih stiskah, da poostritev sankcij niti ni več potrebna

London, 10. januarja. r. »Manchester Guardian« objavlja zanimiv članek v zvezi z italijansko-abesinskim sporom ter s pričakovanimi sklepi angleške vlade glede poostritve sankcij proti Italiji s prepovedjo izvoza petroleja. Pisec naglaša, da se angleška vlada v tem pogledu še ni odločila, da pa bo angleška vlada v vsakem primeru glasovala za poostritev sankcij, ako pride inicijativa za to s katerekoli druge strani in če bo to odobril svet Društva narodov. To pa je predvsem odvisno od Rumunije in Rusije, ki bi bili s takim sklepom najbolj prizadeti. Glede poostritve sankcij pa v ostalem pisec zastopa mnenje, da je že sedaj finančni položaj Italije tak, da ne bo mogla več dolgo zdržati. Zato je mnenja, da bodo že dosedanji sankcijski ukrepi zadostovali, da se Italijo prisili h kapitulaciji. Razen tega neuspehi v Abesiniji dokazujejo, da Italija nikdar ne bo dosegla svojega cilja. Zato je list mnenja, da je poostritev sankcij s prepovedjo izvoza petroleja docela nepotrebna, na drugi starni pa bi mogla le izzvati nove zapletljaje.

Vedno večja osamljenost Italije

Pariz, 9. januarja. v. V francoskih političnih krogih se misli, da bo nastopilo živahno politično delovanje šele sredi tega meseca, ko bo potekel rok odmora, ki ga ga je dal Eden Lavalu, da se znajde v novem položaju. Do takrat se vrše samo neobvezni razgovori med Londonom in Parizom o raznih tehničnih vprašanjih, tičočih se abesinsko-italijanskega konflikta.

Po mišljenju francoskih diplomatskih krogov so vse nade, ki jih stavijo v Rimu na večje vojaške uspehe, ki naj bi jih izvojevala tekom prihodnjih tednov v Abesiniji italijanska vojska, daleko pretirane. Vse bolj kaže, da je nastopilo na abesinskem bojišču izravnanje sil obeh vojsk in da bo stala vojna Italijane še velike materijelne in človeške žrtve. Italijansko premoč v modernem orožju in prvovrstni opremi izravnava večje število abesinskih borcev, dalje vse bolj neugodna klima ter letos še prav posebej neprijetne atmosferične prilike. Zaradi deževja je odpovedalo celo najbolj sigurno italijansko orožje — tanki in letala. Sedaj polagajo Italijani največje nade na to, da bo zmanjkalo abesinskim vojakom hrane in da bodo morali Abesinci tekom prihodnjih tednov znatno reducirati svoje čete, nakar bi Italijani udarili po njih z izgledom na kak večji uspeh.

Medtem pa se bliža 20 januar, dan zasedanja sveta Društva narodov in odbora za izvajanje sankcij, ki se bo bavil tudi z vprašanjem petrolejskih sankcij. Znano je, da so petrolejske sankcije v načelu že odobrene in da je treba sedaj samo še določiti dan pričetka izvajanj teh sankcij. Zelo verjetno je, da bodo prevzeli inicijativo zastopniki skandinavskih držav, kjer so široki sloji odločno proti-italijansko orijentirani posebno med Švedi, ki se ne morejo pomiriti zaradi obstreljevanja bolnic Rdečega križa.

Velike skrbi povzroča rimski vladi po francoskih informacijah stalno naraščanje proti-italijanskega razpoloženja v vseh sankcionističnih državah, ki tvorijo velik del vsega civiliziranega sveta. Italija je sicer velika in močna država, vendar pa ne bo mogla ostati predolgo v tej moralni izolaciji, ki postane še usodnejša, kakor bi bila celo izgubljena vojna.

Padcu fašizma bi sledil boljševizem

Pariz, 10. januarja. r. Organ francoskega generalnega štaba »Echo de Paris« se bavi v daljšem članku z Rooseveltovo poslanico in podčrtava, da se je Roosevelt dokaj odkrito in odločno izrazil o raznih fašističnih diktaturah. Te njegove izjave so izzvale v levičarski vseh držav veliko zadovoljstvo. S takimi nastopi želi Roosevelt pridobiti nas demokrate za križarsko vojno proti fažizmom. Toda bolj jasno in nedvoumno kakor kdaj koli odgovarjamo na to odločno: »ne!« Taka križarska vojna bi, tudi če bi zmagala, ustvarila položaj, v katerem bi sedanje fašistične diktature zamenjala boljševiška diktatura. Mi pa smo odločno proti boljševiški diktaturi in ne bomo nikdar pomagali pri njeni ustvaritvi.

Ameriški petrolej za Italijo

Rim, 10 januarja, g. Po zanesljivih informacijah bo imela Italija za nadaljevanje abesinske vojne dovolj petroleja. Neka ameriška družba, katere ime skrbno prikrivajo, dobavlja Italiji trenutno 6000 ton petroleja na mesec. Ta družba ima razen tega v Neaplju v skladišču milijon sodov za primer, če bi bila proti Italiji odrejena zapora petroleja. Ta ogromna zaloga za sedaj še ni prodana Italiji, temveč je še v privatnih rokah in bo ostala toliko časa, dokler zaradi zapore v Italiji res ne bi bilo nobenega petroleja več.

Nemčija stopa na plan

Nemški protest proti francosko-angleškemu vojaškemu dogovoru — Kaj zahteva Nmčija

Pariz, 10. januarja. r. Današnji pariški listi se obširno bavijo z nemško redakcijo na francosko—angleški vojaški dogovor. »Journal« poroča, da bo nemška vlada prihodnje dni službeno zahtevala v Parizu in Londonu pojasnila, ali je vojaški dogovor, sklenjen med francoskim in angleškim generalnim štabom v skladu z lokarnsko pogodbo. V zvezi s tem bo Nemčija reklamirala ukinitev demilitarizirane cone v Porenju. Nemčija bo opozorila francosko in angleško vlado tudi še na druge kršitve lokarnske pogodbe. »Echo de Paris« piše, da je francoski poslanik v Berlinu François Poncet že 23. novembra hotel načeti vprašanje demilitarizirane cone in opozoriti Nemčijo na to, da Francija ne bo nikdar dopustila, da bi Nemčija znova vojaško okupirala to obmejno ozemlje. Kar se tiče francosko—angleškega vojaškega dogovora, je ta dogovor docela osnovan. kajti francoska diplomacija se ne more zanašati samo na betonske obmejne utrdbe, marveč mora stremeti po zgraditvi sistema mednarodne pomoči proti napadalcu pa naj si bo ta napadalec na jugu ali severu, vzhodu ali zapadu. Le tako se bo mogla Francija obraniti tudi proti morebitnemu nemškemu napadu.

Po kaj gre Schuschnigg v Prago

Berlin, 10. jan. AA. Havas poroča: V berlinskih krogih se zelo zanimajo za potovanje avstrijskega kanclerja Schuschnigga v Prago. Splošno se misli, da ima to potovanje zelo veliko važnost, posebno v zvezi s posledicami vojne med Italijo in Abesinijo v evropski politiki. Tukajšnji krogi pa povdarjajo, da Avstrija ne misli zapustiti Italije zaradi tega, ker je Italija tako angažirana v Afriki, temveč hoče samo iskati pomoči za primer, da italijansko podjetje ne uspe..

Verjetno je, da bo Schuschnigg govoril tudi o ustvaritvi fronte političnega katolicizma, ki naj bi zvezala katolike Avstrije, Češkoslovaške in Nemčije. Istočasno potovanje zunanjega ministra Bergenja Waldenegga v Budimpešto se v berlinskih krogih tolmači na ta način, da je obvestil madžarsko vlado o podrobnostih potovanja kanclerja Schuschnigga v Prago.

Strašna zima na Švedskem

Stockholm, 10. januarja. AA. V severni Švedski je padla temperatura na 48 stopinj Celzija izpod ničle. Tako mrzle zime na Švedskem niso imeli od leta 1881 naprej.

Mussolini gradi nov Rim

Rim, 10. januarja. AA. Agencija Stefani poroča: Na včerajšnji seji občinskega sveta je bil odobren načrt, da se v predmestjih Rima zgradi 235 novih ulic v skupni dolžini 38 km. Istočasno je odobreno, da se popravi 368 ulic v istih delih mesta. Ta dela bodo stala 700 milijonov lir. Prav tako je odobren kredit v višini 550 milijonov lir, da se popravijo ulce v središču mesta. Finansiranje tega načrta se bo razdelilo na 15 let.

Venizelistični uradniki reaktivirani

Atene, 10. januarja. o. Vlada je sklenila reaktivirati vse državne uradnike, ki so bili v zvezi z marčno revolucijo venizelistov odpuščeni ali pa upokojeni. Kralj je tozadevni dekret že podpisal.

Francoska politika zavlačevanja

Pariz, 10. januarja. w. V političnih krogih pričakujejo, da se bodo v kratkem zopet začela fracosko-angleška diplomatska pogajanja. Vsaka morebitna določitev in celo potek teh pogajanj bosta zelo pod vplivom posvetovanj in sklepov ameriškega kongresa o zakonu o nevtralnosti. Francoska vlada je zaradi tega mnenja, da sankcijski odbor DN, ki se bo 20. januarja sestal v Ženevi, ne bo mogel sprejeti nobenih sklepov o prepovedi izvoza petroleja v Italijo, ker do tedaj v ameriškem kongresu bržkone še ne bo padla odločitev. Na francoski strani se bodo v teh okoliščinah najbrže zavzemali za novo odgoditev posvetovanj v sankcijskem odboru.

Demonstracije na univerzi proti prof. Jesseju

Pariz, 10. januarja. w. Na pravni fakulteti pariške univerze so se danes ponovile demonstracije dijaštva proti prof. Jesseju, svoječasnemu zastopniku Abesinije pri DN, ker se je kot svetovalec in zastopnik neguša postavil na abesinsko stran. Že v novembru je moral prof. Jesse zaradi sličnih demonstracij začasno prekiniti svoja predavanja. Ko je danes po dolgem času zopet stopil v predavalnico, so ga dijaki sprejeli z velikanskim hrupom, tako da je moral nemudoma zapustiti univerzo. Dijaki so pozneje skušali vdreti tudi v profesorsko sobo, kar pa so jim preprečili. Zaradi teh dogodkov je pravna fakulteta pariške univerze do nadaljnjega zaprta.

Drobiž z olimpijade

Garmisch Partenkirchen, 10. jan. AA. DNB poroča, da je bilo zaradi naraščanja temperature nekatere olimpijske proge znova urediti in je zato začetek tekmovanja v bobu odložen na 15. januarja.

Dom finančnih organov

Ne daleč od Golnika, dobro uro hoda od železniške postaje Križe, tik glavne ceste, so si uredili naši finančni organi okrepčevalni dom, ki je že izročen svojemu namenu. O finančnih organih se piše malo, čeprav je baš njim poverjena ena najvažnejših nalog. Kaj je napotilo Udruženje zvaničnikov fin. kontrole, da si je postavil svoj dom? Želja pomagati članom, ki si žele okrepiti telesne in duševne sile.

Stavba, ki so jo kupili iz sredstev posmrtninskega fonda udruženja, je bila preje last Ivana Malija, zdaj pa je seveda svoje lice docela spremenila, saj je šlo za nakup in preureditev prostorov v moderno okrepčevališče skoraj četrt milijona Din. Večino notranjih prostorov zavzemajo line spalnice, prizidali pa v pritličju in prvem nadstropju terase, v hiši je kopalnica, kuhinja, kleti in vse one pritikline, ki jih dom te vrste, ako hoče služiti svojemu namenu, mora imeti. V letnem času se bodo sobe še izpopolnile tako, da bo prostora za dobrih 40 ljudi, ki bodo našli tod potrebno okrevališče in odpočitek. Dom ima tudi lepo obednico, kanalizacijo, električno razsvetljavo in vodovod. Udruženje ima okrog 1000 m² vrta, poleg tega pa imajo v nakupu tudi še dobrih 3000 m² sveta za poznejše potrebe društva.

Dom ima strogo socialen namen in nikakor ni pridobitno podjetje, saj bo nudil dnevno oskrbo za dobrih Din 17. Misliti pa se je pričelo nanj že leta 1926, zlasti pa še l. 1933, ko je smrt pobrala iz vrst finančnih zvaničnikov nič manj kot 70 članov... Odbor je bil s početka v rokah g. Gvardjančiča in sedaj g. Zabukovca, ki si je največ prizadeval, da je šlo to delo tako hitro od rok. Priznanje gre tudi centralnemu odboru v Beogradu, ki je votiral potrebna sredstva, da Dom danes stoji.

Vremensko poročilo

z dne 10. januarja

Bistrica—Boh. jezero po stanju danes: —1 C, megleno, mirno, v dolinah ni snega. Planina na kraju po stanju 8. januarja: —1 C, lahko oblačno, po malem sneži, na 80 cm podlagi 30 cm pršiča. Smuka prav dobra. Koča stalno oskrbovana. Planina Vogel po stanju 9. januarja: —3 C, sneži, na zamrznjeni podlagi 15 cm pršiča. Smuka dobra. Rateče—Planica po stanju danes: —3 C, barometer se dviga, jasno, mirno, 15 cm srenja. Kranjska gora po stanju danes: —3 C, barometer se dviga, jasno, mirno, 15 cm srenja. Vršič, Krnica in Tamar po stanju danes: na 50 cm podlagi 15 cm pršiča. Zelenica po stanju 9. januarja: —3 C, oblačno, mirno, na 60 cm podlagi 25 cm pršiča. Smuka prav dobra.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

(Devize z vštetо premijo 28.5%) Amsterdam 2973.86—2988.46, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 737.63 — 742.10, Curih 1424.22—1431.29, London 216.7 — 217.75, Newyork 4329.66—4365.98, Pariz 289.11 do 290.55, Praga 181.33—182.44. Avtrijski šiling v privatnem kliringu 9.18 do 9.28.

Pet knjig za 20 Din vam da edino Vodnikova družba

Razvoj zavarovalnic zavisi od gasilstva

Po plačanih zavarovalnih premijah je naša banovina v Jugoslaviji na prvem mestu

Ljubljana, 10. januarja.

Razvoj zavarovalnic, ki so najtrdnejši denarni zavodi ter jim tudi najostrejša denarna kriza ni mogla do živega, zavisi predvsem od razvoja gasilstva. To ni tendenčna, iz trte izvita trditev, nego ugotovitev, utemeljena s statističnim gradivom. Po tej ugotovitvi bi pa človek pričakoval, da bodo zavarovalnice podpirale razvoj in delavnost gasilstva, a bi se zelo zmotil. Zdaj ne nameravamo raziskovati vzrokov, zakaj zavarovalnice niso bolj naklonjene gasilstvu; hočemo le dokazati, da zavarovalnice najbolj prospevajo pri nas, kjer je gasilstvo na najvišji razvojni stopnji.

Naša banovina je po številu hišnih posesti (gospodarstev) na 6. mestu, plačuje pa največ zavarovalnine ter je na prvem mestu po plačanih zavarovalnih premijah. Zavarovalnice se najraje pečajo s svojimi posli v krajih, kjer je gasilstvo na visoki stopnji, kajti riziko je manjši, kjer bedi požrtvovalen gasilec nad imetjem svojega bližnjega noč in dan. Kjer je pa gasilstvo zelo razvito, je tudi zavarovalna premija nižja, zato je pa zavarovancev tem več. Kdor ima to pred očmi, se mora zavedati, da je gasilstvo važen činitelj v gospodarstvu ter da je njegova vloga v vsem življenju mnogo važnejša kakor so mu jo doslej pripisovali. Gasilstvo je obvarovalo gospodarstvo ogromne škode in njegovo delo ne more biti nikdar preplačano. Če pa upoštevamo to, ne smemo tudi pozabiti na ogromne žrtve gasilstva in zlasti ne na stisko mnogih naših gasilskih čet, ki so se zadolžile pri nesebičnem delu. Na te njihove žrtve preveč radi pozabljamo. Preveč primerov je, kako zapostavljajo gasilstvo ter mu mečejo celo polena pod noge, da bi jih mogli našteti. Da se razvije gasilska organizacija po vsej državi tako, kakor se je v naši banovini, bi bilo v interesu države ter predvsem kmeta, ki je najbolj ogrožen od požarov. Zato bi pa vsak pričakoval, da bo gasilstvo našlo zaslombo vsaj pri tistih činiteljih, pri zavarovalnicah, ki jim tako koristi.

Statistika nam kaže, da se zavarovalni agentje izogibajo pokrajin, kjer je gasilstvo slabo razvito. Tako se n. pr. beograjske zavarovalnice ne pečajo z zavarovanjem v južnih krajih in bližnjih pokrajinah, nego v banovinah z najbolj razvitim gasilstvom. Nočejo orati ledine, ker je pač preveč tvegano. Zavarovalne premije so v južnih pokrajinah zelo visoke, cena hiš je pa nizka, zato je zavarovancev malo. Zavarovalnice pa čakajo, da jim bo gasilstvo utrlo pot. Toda kako se naj razmahne gasilstvo zlasti v pokrajinah, kjer nima nobene tradicije, ko nihče ne podpira njegovega dela in ne kaže razumevanja za njegove velike žrtve?!

Tako si stojita nasproti dve organizaciji; prva dela po načelu nesebičnosti za splošnost, druga bi pa rada vlekla od tega dela dobiček. Toda kaže, da raje celo resignira na dobiček, kakor da bi bila pripravljena tvegati malenkost. In raje resignira na dobiček, kakor da bi podprla nesebično delo požrtvovalnih delavcev, ki ne zahtevajo nagrade za svoje delo, nego samo prosijo povsem upravičeno za podporo, da bi lahko svoje delo še izpopolnili in razširili prepotrebno organizacijo na vso državo. Ali naj zmaga načelo sebičnosti nad načelom nesebičnosti na škodo človekoljubnega dela? Odločiti se je pač lahko, in odločiti se bodo morali kmalu. Menda si ne želi nihče, da bi gasilska organizacija životarila, ali da bi celo propadla zaradi nerazumevanja tistih, ki bi jo morali podpirati.

Naslednja tabela nam kaže razvoj gasilstva in zavarovalnin v posameznih banovinah v odstotkih.

Banovina	gospodarstev	zav. premija	gas. čet	požarov pri objektih zavarovanih	nezavar.
dravska	8.47	24.50	41.—	93.75	6.25
savska	19.77	31.50	35.2	87.50	12.5
dunavska	19.51	16.—	12.3	74.5	25.5
moravska	9.86	3.—	4.6	45.—	55.—
drinska	11.48	8.5	1.8	76.25	23.75
vrbaska	6.16	3.—	1.8	48.75	51.25
vardarska	10.49	2.—	2.2	63.—	37.—
primorska	5.68	3.—	0.6	71.—	29.—
zetska	5.97	1.5	0.3		
Beograd	2.65	7.—	0.2	70.25	29.75

G. MACHATY
DANES PREMIERA!
ob 16., 19.15 in 21.15
Ria Byron, Maria Ray, Hans Stüwe, A. Pointner
KINO SLOGA
Telefon 27-30

režiser in tvorec prekrasnega filma »Ekstaza« pokaže danes svoj najnovejši in najlepši film
Nocturno
Velefilm erotike in sodobnih seksualnih problemov! Film, ki je vzbudil občudovanje po vsem svetu. Film, ki Vam bo segel globoko v srce in zapustil nepozabne vtise!

Težave kočevskega rudarja

Kočevje, 10. januarja.

Težak je položaj kočevskega rudarja. Posebno lansko leto je prineslo nebroj razočaranj. Saj so prišle že v itak najbolj okrnjenem rudniku nove omejitve državnih dobav na 20 vagonov mesečno.

Sicer je »Slovenec« že davno napovedoval, da dobimo 80 vagonov mesečno, navzlic temu pa se je mesec december končal samo z 20 vagoni dobav državnim železnicam. Res je, da zadnje dni prav lepo obetajo, da se bo tudi decemberski zaostanek dobav prenesel na januar, vendar ubogi rudar ne more verjeti nobeni obljubi več, dokler bodo govorila dejstva.

Težke misli legajo na dušo očeta rudarja, ki mora preživljati družino. Po letu 1929 je kočevski rudnik pričel z redukcijami. Takrat so prišle prve. Saj je do takrat rudnik delal s polno paro. Mesto je prav dobro občutilo blagodati živahnega obratovanja. Kako ne bi, saj se je takrat pridobivalo po 40 vagonov premoga na dan. Na rudniku je delalo 1400 rudarjev. Kako žalostna slika pa je danes, ko je zaposlenih jedva 100 ljudi. Preje se je delalo vse delovne dni, sedaj se pa neprestgoma praznuje, saj je bilo v decembru samo 7 delavnih dni. Kočevskemu rudniku, ki je v območju po krizi najbolj prizadet, bi se moralo dati čim več državnih dobav, da se s tem vsaj malo omili kriza lesne industrije, ki je tako zadela kočevsko pokrajino.

Kočevski rudar želi, da bi se že enkrat uredilo to pereče vprašanje tako, da se bo 80 napovedanih vagonov mesečno res pričelo državi dobavljati, istočasno naj bi pa merodajni krogi pokrenili akcijo, da dobi rudnik zopet nazaj 120 vagonov dobav za državo, kakor jih je imel pred zadnjo redukcijo. Saj so pomoči potrebni res najbolj ubožni rudarji z velikimi družinami.

Strelska družina v Litiji

Litija, 10. januarja.

Snoči se je vršil v prenovljenem salonu Boriškove gostilne na Glavnem trgu redni letni občni zbor naše Strelske družine. Ta pomembna nacijonalna organizacija ima za seboj leto prav lepih uspehov. Članstvo je pričelo z ostrim streljanjem že 31. marca. Vaje so se vršile vsako soboto popoldne, od nedeljah in praznikov pa ves dan. Posebno razveseljivo dejstvo je, da so se pričeli zanimati za strelski pokret tudi naraščajniki, ki se zbirajo v posebnem naraščajskem vodu. Ta je imel teoretične vaje v litijski osnovni šoli, sobno streljanje pa na Šribarjevem kegljišču. Desetine, ki jih je bilo lani 16, so se letos preuredile v 6 vodov, v katere so bili razporejeni člani iz Litije, Gradca, Šmartna, Ponovič, Grbina, lovci pa so imeli poseben vod.

Za krstno slavo naše družine smo izbrali sv. Jurija in smo na žegnanjsko nedeljo ob Jurjevem v Šenturju pri Litiji priredili tja izlet naših strelcev. Slabo vreme pa je preprečilo večjo prireditev na prostem, vršile so se le strelske tekme.

Najuspešnejša društvena prireditev pa je bila ob otvoritvi strelišča v hribu Svibno nad Litijo 14. julija. Pokroviteljstvo je prevzel ban g. dr. Dinko Puc. Naše slavnosti pa so se udeležili tudi zunanji gostje iz Domžal, Zagorja, Št. Vida in drugod. Naši člani pa so se udeležili tekem tudi zunaj na pr. v Domžalah in drugod.

V začetku leta je štela družina okrog 120 članov. Med letom, zlasti po redukciji uradniških plač, pa je prišlo društveno delo v zastoj. V takem znamenju se je vršil tudi občni zbor, udeležba je bila v primeri s prejšnjimi leti zelo pičla. Predsedniško poročilo je podal g. Brezan Jože, ki je omenjal, da je med letom odstopil predsednik g. ravnatelj Gjaja, nakar je on opravljal predsedniške posle. Med letom je odšel k vojakom tajnik g. Jože Vizler, njegove posle pa je prevzel litijski vojaški občinski referent g. Zapušek, ki je tudi poročal o tajniškem delovanju. O denarnih zadevah je poročal blagajnik g. Tone Jelnikar. Poročilo revizorjev sta dala g. šmarski industrijalec g. Pavle Snafljič in učitelj g. Župančič.

Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor s predsednikom g. Jernejem Bercetom na čelu. Ko se je določila še letna članarina po 12 Din, veljavna za izvršujoče in podporne člane je bil zaključen občni izbor.

OUZD v zadnjem četrtletju 1935

Ljubljana, 10. januarja.

OUZD objavlja statistične podatke o stanju zavarovanja v oktobru, novembru in decembru 1935. V oktobru je bilo povprečno zavarovanih 82.562 delavcev in delavk, v primeri z oktobrom predlanskega leta 269 manj. Bolnikov je bilo 2130 (— 93). Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 22.51 (— 15). Celokupna dnevna zavarovana mezda 1.858.546.80 (— 18.637.20). V novembru je znašalo število zavarovancev 82.109, v primeri z novembrom predlanskega leta 583 več. Bolnikov je bilo 2211 (+ 67). Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 22.43 (— 0.06), celokupna dnevna zavarovana mezda pa 1.841.700 Din (+ 8.250,40 Din). V decembru je znašalo število zavarovancev 78.695 (+ 961) bolnikov je bilo 2477 (+ 263), povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 22.36 (— 0.04), celokupna dnevna zavarovana mezda pa 1.179.896.80 (+ 18.871.20 Din).

Število zavarovancev je bilo v primeri s predlanskim letom manjše samo v oktobru, v novembru in decembru pa večje. Povprečna dnevna zavarovana mezda je padala tudi v zadnjem četrtletju lanskega lata, kar je tem žalostnejši pojav, ker je položaj našega delavstva že tak skrajno težak.

SOKOL

Sokol na Ježici

Občni zbor sokoskega društva Ježica se je vršil na 6. januarja v Sokolskem domu. Poleg številnega članstva je bil za župno upravo navzoč brat župni tajnik g. Flegar.

Občni zbor je otvoril starosta br. Germek, prečital je savezno poslanico, nakar so sledila poročila posameznih funkcijonarjev, ki so bila po živahni debati sprejeta in odobrena. S tem občnim zborom stopa Sokol Ježica v svoje 16. leto uspešnega, čeprav težkega dela.

Eno najbolj perečih vprašanj, ki tare društvo je vsekakor sanacija dolga, s katerim je obremenjen Sokolski dom. Dolgovi društva poedinim upnikom so ena glavnih ovir, da se društvo ne more razmahniti tako kot se želi, ker primanjkuje potrebnih denarnih sredstev, dočim se večinoma vsi dohodki, ki so danes v teh težkih časih zelo padli, porabijo za odplačevanj obresti in dolga. Vsekakor se bo moral z ureditvijo tega vprišanja baviti tudi novi odbor, kar pa seveda ne bo ravno lahka naloga.

Pri volitvah nove društvene uprave je bil z neznatnimi spremembami izvoljen zopet stari odbor s starosto br. Germekom na čelu.

Novi upravi želimo v novem poslovnem letu mnogo uspehov v korist Sokolstva, naroda in domovine ter mladega kralja.

*

— **Otvoritev lutkovnega odra.** Sokolsko društvo Št. Pavel pri Preboldu je otvorilo svoj lastni lutkov oder s predstavo igrice — »Gašperček čarovnik«. Pri vseh predstavah je bila ne ravno mala dvorana polno zasedena po mladih in odraslih. Navdušen aplavz pa je pokazal, kako se je Gašperček že s prvim nastopom vsem priljubil. Seveda so se igralci potrudili, da so s kretnjo in besedo podali najboljše. V dvorani je vladalo skoraj slavnostno razpoloženje in vzorna tišina, ki so jo prekinjali edino spontani izbruhi veselosti ob priliki, ko Gašperček plačuje plačilo in drugod. Oder je normalno velik z lutkami 45 cm, scenerija je lepa in razsvetljava krasna. Oder je zgradil in režiral prvo igro brat Silvo Košutnik, ki je meseca avgusta posetil medžupni lutkovni tečaj v Ljubljani. Enako zaslugo pa si je stekel tudi brat Lojze Kovač iz Ljubljane, ki je s svojo prijaznostjo in bogatimi izkušnjami krepko pomagal pri delu. Zdravo!

— **Sokolsko društvo Višnja gora** ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo 12. t. m. ob 15.30 veselo komedijo »Divji in nedeljski lovci« v sokolskem domu Ivančna gorica. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj ne zamudi ugodne prilike, ker ta komedija vam nudi smeha in zabave več kot preveč. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Sokolski gledališki oder na Viču** ponovi na splošno željo občinstva priljubljeno veseloigro 2 »Igra v gradu« v režiji br. A. Potokarja. Vabimo cenjeno občinstvo, da v velikem številu pohiti v nedeljo 12. t. m. ob 20. v Sokolski dom in s tem izkaže priznanje vrlim viškim sokolskim diletantom. Zdravo!

Iz Maribora

— **Proslava rojstnega dne naše kraljice.** Včeraj je ves Maribor nad vse slovesno proslavil rojstni dan Nj. Vel. kraljice matere. Mesto je bilo odeto v državne trobojnice, po vseh mariborskih cerkvah pa so bile svečane službe božje. Pontifikalne maše v mariborski stolnici so se udeležili tudi vsi predstavniki državnih in samoupravnih oblasti.

— **Bolgarski teden v Mariboru.** Izrazite prijateljske stike našega in bolgarskega naroda bo prav gotovo še poglobil bolgarski teden, ki bo v Mariboru v času od 12. do 19. januarja Bolgarski teden bo otvorila zanimiva umetniška razstava odličnih bolgarskih slikarjev, ki jo priredita Jugoslovansko—bolgarska liga in umetniški klub »Brazda« v Mariboru. Otvoritev bo v nedeljo 12. t. m. v veliki kazinski dvorani. Tekom tedna so na sporedu zanimiva priložnostna predavanja, za zaključek pa bo v soboto 18. t. m. v mariborskem gledališču svečana premiera veseloigre »Zlati rudnik«, delo najboljšega sodobnega bolgarskega dramatika, ki ga je za to priliko prevedel velik pobornik ideje za zbližanje obeh narodov g. prof. J. Šedivy.

— **Volilna borba v Št. Ilju,** kjer so razpisane za 19. t. m. nove občinske volitve, je v polnem teku. Le ko bi se pristaši liste JRZ ne posluževali tako ogabne volilne gonje, da očitajo Šentiljčanom, da so zavrgli načela svojih očetov in da so stopili v krog onih, ki jim ni sveto niti več čisto slovensko rodoljubje. To je pa vsekakor preveč. Kljub temu pa ima mnogo izgleda kompromisna kmetskodelavska lista z nosilcem g. Hamrom, ki bo delala listi JRZ velike preglavice.

— **Roparski napad.** V Dragučevi pri Sv. Marjeti ob Pesnici so trije neznani moški ob 21. zvečer na samotni cesti pričakali Ano Drvenškovo in jo napadli. Medtem ko sta posestnico dva napadalca držala in ji preprečila klicanje na pomoč, ji je tretji iztrgal iz rok ročno torbico in precej velik zavitek z raznimi jestvinami. V torbici je bilo nekaj denarja. Po izvršenem roparskem napadu so vsi trije izginili v bližnjem gozdu. Orožniki so storilce že izsledili.

— **Gnusen zločin.** Nekega jutra je mlajši moški na cesti med Bresternico in Kamnico napadel omoženo perico in mater treh otrok Marijo S., jo zavlekel v bližnje grmovje in jo z nožem v roki prisilil, da se mu je vdala. Pohotneža so že prijeli in bo za svoj zločin sojen pred mariborskim sodiščem.

— **Aretiran vlomilec.** Pred dnevi je bilo vlomljeno v trafiko Franje Urekove v Pesju pri Velenju. Vlomilec je odnesel za 4000 dinarjev raznih cigaret in tobaka. Orožniki pa so storilca v sredo aretirali. Je to 30-letni brezposelni delavec Boltazar P., ki je oče 7 nedoraslih otrok. Pri zaslišanju je priznal še več drugih tatvin, do katerih ga je silila beda, v kateri živi s svojo številno družino.

— **Trije člani beograjske opere** nastopijo na operno—baletnem večeru v petek 10. t. m. To so prvakinja beograjske opere in tiviša dolgoletna članica milanske »Scale« E. Valjani ter solista beograjskega baleta I. Slupska in B. Pilato, po rodu Mariborčan. Poleg obsega solistične plese ter operne arije. Bloki ne veljajo.

Danes premiera zabavne veseloigre
Mala mamica
Sodelujejo 3 odlični komiki:
Otto Wallburg, Ernst Verebes, Huszar Puffy
s priljubljeno, splošno oboževano
FRANČIŠKO GAAL
v glavni vlogi. Glasba: Nik. Brodsky.
Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15
KINO UNION, tel. 22-21

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 10. januarja katoličani: Pavel puščavnik

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Kardinal Richelieu (George Arliss)

Kino Ideal: Ho Ruk!!

ZKD: Sequoia ob 14.30 v Matici

Kino Sloga: Nocturno, matineja ob 14.15 »Težko osumljen«

Kino Union: Mala mamica, matineja ob 14.15 »Iglu« (Večni molk)

Kino Šiška: Grešna noč; ob 20. predavanje dr. Lavo Čermelja »Polet v vesoljstvo«.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kngresni trg 12, Nada Komotar Vič-Tržaška cesta.

Iz Kamnika

— **Ustanovitev sekcije Aerokluba.** V zadnjem času vlada vedno večje zanimanje za ustanovitev sekcije Aerokluba. Kakor doznavamo bo v najkrajšem času sklican ustanovni občni zbor. Inicijativo za ustanovitev sekcije sta dala gg. kapetan I. kl. Levi Miroslav in Šmuc Ferdo. Upamo, lahko, da bomo v najkrajšem času odprli šolo za izdelavo modelov in na ta način prvenstveno zainteresirali za ta šport našo mladino. Jasno je pa tudi, da se starejši, ker le s složnim delom bodemo lahko dokazali kaj moremo storiti — seveda če hočemo.

— **Pri novem cesarju, gor pa dol.** To mladinsko igro prav gotovo vsi poznate. Menda ga ni Kamničana, ki ne bi v svojih mladih letih igral te priljubljene igre. V sredo se postavi količek, na vsaki strani pa stojita dva tabora, ki mečeta na količek kamenje. Kadar eden ali drugi količek podre, takrat zavrišči iz vseh grl: »Pri novem cesarju gor pa dol!« ali pa »Koza...« in urno oba tabora premenjata svoja mesta. — Slično igro so se igrali pri nas v zadnjem času pri mestni hranilnici, nato v korporaciji in končno pri občini. Jasno, da se je pri tej veseli igri razgibal cel Kamnik in vse veselo vzklika priljubljena izreka, ki k tej igri spadata. Količek v sredini pa še vedno ni siguren, kajti z vseh strani ga bombardirajo. Kadar ga bo zopet kdo podrl in se bodo tabori zopet zamenjali, — pa kaj več o tem.

Razstava „živalce“ na Jesenicah

Jesenice, 7. januarja.

Društvo rejcev malih živali »Živalca« v Ljubljani je priredilo v nedeljo in ponedeljek 5. in 6. t. m. razstavo malih živali v starem Delavskem domu na Jesenicah. Razstavo je kot pokrovitelj otvoril g. dr. Obersnel Maks, generalni tajnik KID na Jesenicah, kateri je imel pri tej priliki na prireditelje in številne posetnike lep govor, v katerem je orisal važnost pospeševanja te gospodarske panoge za našega malega človeka. Razstava, ki je bila zelo pregledno urejena, je nazorno pokazala tiho delo našega delavca in obrtnika, njuno žilavost in podjetnost v borbi za življenje. Večino živali so razstavili domačini, ostali del pa člani društva iz Ljubljane in okolice.

V razstavni dvorani je bilo oba dneva zelo živahno. Kikirikanje petelinov, kokodajskanje kokoši in gaganje gosi se čulo ven na ulice kot pravi živalski koncert, ki je privabljal množice ljudi v dvorano. Posetniki razstave so se čudili orjaškim kuncem, petelinom in kokošim, ki so jih večinoma zredili domači rejci, pa tudi eksotični ptiči so z svojim živo pisanim perjem vzbujali splošno pozornost. Razstava, katera je bila prva te vrste na Jesenicah, je svoj namen v polni meri dosegla, za kar moramo čestitati osrednjemu društvu »živalca« v Ljubljani, posameznim članom na Jesenicah, ki bodo v kratkem ustanovili podružnico »Živalca« tudi na Jesenicah.

Frederic Boutet

Končno sama

Bežeč kakor običajno pred zmerjanjem gospe Vatierove, ki je bila vedno bojevitejša zjutraj, ker ji je nočni počitek nakupičil energijo, je krenil Alexis Vatier pod oblačnim poletnim nebom po dolgi ulici, vodeči na glavni trg mesteca.

Zapustil je nerad krasno vilo, kjer si je obetal, da bo tako srečen. Mislil je s trpkostjo na svojo usodo, ki se mu je zdela nerazumljivo bridka in kateri se sploh ni mogel privaditi.

Celih dvajset let sta vodila Vatierova izborno in uspešno kavarno-restavracijo blizu glavnega bulvarja. Imela sta naloženo že solidno rento in ko sta prodala še svoje podjetje, sta kupila vilo v okolici Pariza in se pripravljala v nji srečno živeti. Bila sta mlada, zdrava, življenje se jima je smehljalo naproti.

Toda tu so se začele izkušnje Alexisa Vatiera. Vzrok je bil značaj njegove žene. Doslej so bile vse sile gospe Vatierove in vsa njena volja vprežene v eno smer, k enemu cilju: pridobiti premoženje. Ni imela časa pečati se z možem, s katerim jo je vezala močna vez skupnih interesov. Vatier, tih, miren, soliden in miroljuben mož, je vedno pokorno poslušal njene nasvete, ki so bili prav za prav ukazi. Sodil je o nji, da je visoko inteligentna in izredno energična, da je nagle jeze in morda oblastiželjna, toda dobra. Veselil se je trenutka, ko bosta skupaj uživala sadove svojega dela v udobni in elegantni vili, ki sta ji dala ime »Končno sama«, kar ni pomenilo zanj zaljubljenosti po dvajsetih letih zakona, pač pa naj bi izražalo: končno svobodna, končno daleč od sitnih gostov, od strokovno organiziranih natakarjev, od dela brez nedeljskega počitka.

Ko je ostal sam z ženo v vili, je začel z grozo šele spoznavati svojo družico. Izkazalo se je, da je strašna, če nima nobenega dela. Kakor da divja neprestano nevihta v prijaznem domu in na krasnem vrtu. Služkinje, ki so se kaj hitro vrstile, so morale prestati mnogo napadov, najtežje preizkušnje so pa doletele Vatiera. Žena ga je tiranizirala do najmanjših dnevnih malenkosti. S čudovito prodornostjo je uganila vsako njegovo veselje in mu ga pokvarila. Vatier bi bil rad živel kot kmet, obdeloval svoj vrt, lovil ribe, nosil platneno obleko in slamnik. Ona je pa zahtevala, naj nosi trde ovratnike in trd klobuk. Zakaj bi končno ne postal občinski svetnik... in morda... človek nikoli ne ve, kaj ga čaka... morda celo poslanec. On je slabo protestiral češ, da bi rajši ostal neznan, da je potreben počitka... O politiki je slišal govoriti toliko svojih gostov, različnih naziranj, in z vsakim je soglašal po zahtevah svoje obrti, da bi zdaj ne mogel sprejeti in osebno zagovarjati kakršnegakoli političnega prepričanja.

Najmanjše prigode njunega življenja so razvnemale srdite in dolgotrajne prepire. Vatier se je teh prepirov strašno bal. Nikoli bi ne bil mislil, da more skrivati tako drobna osebica, na videz nežna in prijetna, kakor je bila gospa Vatierova v Parizu, v sebi toliko strupene zlobe in brezobzirnega tiranstva. Le kako je mogla, nedavno še tako prikupljiva med gosti, razvijati zdaj toliko nebrzdane draženosti?

— Kolika nesreča? — je ponavljal sam pri sebi žalostno, gredoč počasi proti glavnemu trgu. — Po tolikih nadah, zdaj, ko se mi je vse tako posrečilo doživeti tako razočaranje... kolika nesreča... Ona je grozna.

Na ločitev ni mislil. Njuno imetje je bilo ozko zvezano. Kavarno je bil kupil z doto svoje žene. Sicer je pa imel rad svojo vilo, hotel je ostati v izbranem okolju.

Zatopljen v težke misli je prispel o pol desetih na trg. Istočasno so prispeli avtobusi, ki so vozili s kolodvora. Vatier je gledal, kako izstopajo potniki, hodil je vsak dan na trg gledat jih, da bi ubil čas in ni si upal vrniti se domov pred obedom.

Eden izmed potnikov je vzbudil njegovo pozornost. Bil je suh mož visoke postave, eleganten in uglajen, zagorelega obraza, živahnih oči in preveč črnih brčic pod nad belimi zobmi.

Vatier je ves začuden opazil, da se mu prijazno smehlja. Neznanec se mu je približal in mu podal roko; v drugi roki je držal oguljeno aktovko.

Dobričini Vatieru je zaklical na ves glas: dragi, dragi bratranec... Kako me veseli, da te zopet vidim, ljubi Alexi.

— Oprostite, jaz... je začel Vatier.

— No... kaj ne vidiš? Bratranec Hektor... Hektor Laroche... Že celo večnost se nisva videla, pa sem te vendar spoznal na prvi pogled... Prišel sem za nekaj dni k tebi... Seveda če te to ne bo motilo... Toda jaz ti ne bom v nadlego... o tem sem prepričan.

Prijel je Vatiera pod roko.

No to je pa že od sile — je pomislil Vatier v strahu.

Bratranec Hektor Laroche je bil dokaj dvomljiv vrtoglavec, ki se ga je krepostna rodbina Vatiera Larocha sramovala. Razmetaval je svojo dedščino v orgijah z dekleti — razuzdankami. Poravil se je v cirkusu z akrobatko, tako zvano Mehičanko. Prevzel je vodstvo nekega dvomljivega podjetja in sploh se je loteval na manj priporočljivih pustolovščin. V desetih letih ga je videl Alexis Vatier samo dvakrat, vsakokrat na nekaj minut in nobenkrat ga ni bil vesel.

— Stopil sem v tvojo kavarno, — je nadaljeval Hektor Laroche. — Rekli so mi, da si jo prodal in da stanuješ tu... Tedaj sem si mislil: — Počitka, razvedrila sem potreben... No, pa pojdem pogreznit se nekaj dni v podeželski mir. Moj dragi bratranec, ki mi je vedno izkazoval toliko prijateljstva, me bo gotovo vesel

konec jutri

DNEVNE VESTI

— **Ljubljanske naročnike opozarjamo, da bomo onim, ki so s plačevanjem naročnine v zaostanku, list v ponedeljek, 13. tm. ustavili, ako ne bodo dotlej poravnali zaostale naročnine. Prav tako bomo nehali pošiljati naš list tudi vsem onim našim izvenljubljanskim naročnikom, ki so s plačevanjem za več kot dva meseca v zaostanku, ako je najkasneje do 20. januarja ne bodo poravnali.**

*

— **Zahteve vlagateljev.** Združenje vlagateljev denarnih zavodov v Novem Sadu je poslalo ministrskemu svetu spomenico, v kateri zahteva naj pade razorožitev kmetov na breme države in vseh državljanov ne pa samo na breme in škodo vlagateljev. V svrho razdolžitve kmetov naj se izdajo državne novčanice, ki bi bile pokrite s hipoteko onih, ki naj se razdolže, ne pa z državnimi obveznicami, ki bi se realizirale šele po dolgih letih. Pri razdolžitvi kmetov naj bi prišli v poštev samo oni kmetje, ki so zašli v dolgove pod težo svetovne gospodarske krize, ne pa tudi oni, ki so se zadolžili po lastni krivdi. Kmetska zaščita naj se spravi na ono površino posesti, ki zagotavlja eksistenčni minimum kmetskim rodbinam. Obravnavanju vprašanja razdolžitve kmetov naj prisostvujejo tudi zastopniki vlagateljev.

PREMIERNA MATINEJA V KINU SLOGI
Prvič v Ljubljani!
KEN MAYNARD
v senzacionalni pustolovščini divjega Zapada
TEŽKO OSUMLJEN
Predstave danes in jutri ob 14.15, v nedeljo ob 10.30 in v ponedeljek ob 14.15. Enotne cene Din 4.50 na vseh prostorih

— **Italijanska ribiška naselbina na otoku Lastovu.** Te dni so pričeli graditi na otoku Lastovu italijansko ribiško naselbino, ki bo najmodernejše ribarsko središče na Jadranu in se bo imenovalo po pokojnem italijanskem ministru javnih del Razze Polaganju temeljnega kamna je prisostvoval Mussolinijev odposlanec dr. Santabella. Na svečanosti so nastopili mnogi govorniki, ki so poveličevali fašizem.

— **»Putnikovo« potovanje na olimpijado.** Za Putnikovo potovanje na zimsko olimpijado v Garmisch-Partenkirchu so podaljšane prijave do 15. t. m. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Izlet organizira »Putnik« v sporazumu z nemškim prometnim uradom v Beogradu od 8. do 17. februarja. Program potovanja je v toliko izpremenjen, da morajo udeleženci vplačati vnaprej posebej vožnjo in posebej stanovanje ter vstopnice za vse prireditve zimske olimpijade.

Z. K. D.
JUTRI PREMIERA!
Legenda Oplenca
OPLENAC
naše narodno svetišče in žarišče našega Ujedinjenja.

— **Reportaža s Pokljuke.** V nedeljo bo v našem radiu zanimiv spored: med 12.30 in 13 bo reportaža s Pokljuke, kjer že več nego mesec dni prav pridno trenirajo naši olimpijski kandidati in se pripravljajo za borbo v Garmisch-Partenkirchnu. Pred mikrofon bo stopil naš sportni delavec g. Ante Gvodovec, nato pa bodo po vrsti spregovorili vsi naši tekmovalci, a naposled se bosta oglasila še oba trenerja. Finec Kuisma in Norvežan Hagen. Sportnike opozarjamo na ta zanimivi prenos.

— **Odprte planinske postojanke** Osrednjega društva SPD: V Kamniških planinah so se snežne prilike zboljšale. Na Veliki planini na Mali in Gojški Planini je dovolj snega za smuko; na staro podlago je zapadlo 30 cm novega snega. Koča SPD na Veliki Planini je stalno oskrbovana; od 15. januarja dalje je stalno na razpolago smuški učitelj. Dom na Krvavcu stoji sredi najlepših smuških terenov, od 11. januarja bo tukaj stalni smuški tečaj. Dom v Kamniški Bistrici ima tudi v zimskem času na razpolago udobne sobe za večdnevno bivanje ob vznožju Kamniških planin. Na Vršiču je dovolj snega za smuko. Erjavčeva koča je oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dan poprej. Za vsakega smučarja vabljiv smuk je z Vrša proti Kranjski gori ali preko Slemena v Planico. Ob Bohinjskem jezeru nudita vse udobnosti planincem obe izhodišči za zimske ture to je Zlatorog in hotel Sv. Janez. V ostalem so še odprte: Koča na Ljubniku in Valvazorjeva koča pod Stolom.

— **Zamenjano ime.** V našem včerajšnjem poročilu o žalostni smrti delavca na cesti v Smledniku je bilo zamenjano ime. Pravilno bi se moralo glasiti Jernej Štirn, ne pa Gubanc. Vsi drugi podatki so pa točni.

— **Izdelovanje velikega filma v Dalmaciji.** V Splitu sta se mudila te dni dva zastopnika nekega berlinskega filmskega podjetja, da pripravita vse potrebno za snemanje velikega filma v Dalmaciji. Film začno izdelovati spomladi, prikazoval bo življenje naših primorskih mest in imenoval se bo »Koralska princesa«.

— **Split dobi letališče za amfibije.** Spomladi dobimo na progi Sušak—Dubrovnik zračni promet, ki ga bo vzdrževala češkoslovaška državna aerolinija. Oblastni odbor Aerokluba v Splitu bo poskrbel, da se zgradi v pristanišču letališče za amfibije. Načrti so že pripravljeni.

— **Nov tednik v Subotici.** Včeraj je začel v Subotici izhajati tednik »Smotra« neodvisen nacijonalno političen list, ki ga urejuje Dušan Vučkovič.

— **Fant streljal na dekleta, ki ga ni maralo.** Včeraj je streljal 22 letni kolporter Bogdan Bogdanović v Zagrebu na Anico Valenta, ker ga ni marala. Fant si je dolgo prizadeval omehčati njeno srce, toda vse njegovo prizadevanje je bilo zaman. Včeraj zjutraj jo je srečal na Mažuraničevem trgu in streljal petkrat na njo. Kmečki je pa meril slabo, ker je bil zelo razburjen in so jo krogle samo lažje ranile.

— **Pomlad na Jadranu. Na našem Jadranu imajo še vedno izredno toplo vreme.** Posebno lepo in toplo je v južni Dalmaciji. V Dubrovniku je že mnogo letoviščarjev posebno Angležev in Američanov. Mnogi so prišli iz Italije.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo precej stalno, spremenljivo oblačno in nekoliko hladneje vreme. Včeraj je deževalo v Rogaški Slatini, Zagrebu in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 15, v Sarajevu 14, v Splitu 13, v Zagrebu 12, v Mariboru 10, v Rogaski Slatini 9, v Ljubljani 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.9, temperatura je znašala 0.4.

— **Zagonetna smrt zaljubljene žene.** V vasi Gradištu blizu Županje je bila v sredo zvečer umorjena 30 letna Marica Parašilović, ki je imela zadnje čase ljubavno razmerje s sosedovim sinom. Mož je bil nato opozorjen, pa ni verjel. V sredo zvečer, ko je mož že spal, je šla na dvorišče, da bi se sestala s svojim ljubčkom. Ker jo pa dolgo ni bilo v hišo, je šel mož iskat na vas, pa je ni našel. Šele zjutraj so jo našli v mlaki krvi na vrtu. Glavo je imela vso razsekano s sekiro. Marica je imela v vasi več ljubčkov in bo težko dognati kdo jo je umoril.

— **Samomor Slovenca v Zagrebu.** Včeraj si je končal v Zagrebu življenje poslovodja tvornice parketov Ivan Lozar, star 60 let. Celih 35 let je bil uslužben pri podjetju, ki je pa prišlo pod težo gospodarskih razmer v likvidacijo. Mož ni mogel preboleti tega udarca. Ni mu šlo v glavo, da bi mogel služiti drugemu gospodarju. Obupal je nad življenjem in se obesil.

— **Nesreča.** V bolnico so prepeljali čevljarskega pomočnika Petra Hafnerja iz Tržiča 12, ki je doma po stopnicah padel in se precej pobil.

ličeva pa Pavčičevo »Škrjančka« in Zajca »Romance«. G. Uroš Prevoršek zaigra na violino solo Čajkovskega »Serenade Melancolique«. Prosimo cenjene goste, da se zberejo polnoštevilno najkasneje do 20.45, in tako prisostvujejo svečanemu sprejemu zastopnika Njegovega Veličanstva kralja. Predprodaja vstopnic v društvenem lokalu: Tomanova 3, ali telefon 28—74.

—lj **Ceste so nam vendar male »posolili«.** Pritožbe nad blatnimi cestami so se čedalje bolj množile, vendar ni nihče zanesljivo pričakoval, da bodo šele komu na živce. Kljub temu so se pa lotili blata na Masarykovi cesti. Skrbno so ga postrgali v jarek, vsaj najbolj mastno žlobudro. Dobro voljo so pokazali in moramo biti vesele. Nekatere ceste so pa celo nekoliko posuli, kakr da so jih posolili z dragocenim gramozom. Vendar je bolje kakor nič. Včeraj so se tudi ukvarjali s spremeksirano Erjavčevo cesto. S to cesto je res vražje mnogo dela. Po dolgem, večletnem trudu se jim bo menda posrečilo ugnati kotanje, ki jih neprestano zasipavajo. Škoda da ne moremo pričakovati takšne zgledne skrbi tudi za nekatere druge ceste.

PREMIERNA MATINEJA V KINU UNIONU
IGLU (večni molk)
Originalni eskimski film z napeto vsebino in posnetki ALJASKE
Prvič v Ljubljani. Enotne cene Din 4.50
Predstave danes in jutri ob 14.15, v nedeljo ob 10.30 dop. in v ponedeljek ob 14.15 uri.

—lj **Vegova ulica** je postala zopet precej vegasta, čeprav je bila šele lani utrjena in temeljiteje popravljena. Ulica je zelo prometna in gre po njej tudi veliko težkega prometa. Ker je nastalo na cesti polno kotanj, jo bodo zopet posuli. Posuti pa bi bilo treba tudi Emonsko in Cojzovo cesto, ter Aškerčevo ulico, kjer se blato kar cedi.

—lj **Planinčeva doživetja.** V poslednjih letih je bilo malo predavanj o naših gorah. Saj jih že skoro vsak pozna, toda ve o njih malo, ker še ni doživel ničesar resničnega v njih. Dr. Miha Potočnik, doma izpod samih gorskih velikanov je imel svoj drugi »dom« tam v skalah, sredi strmih sten in ostrih grebenov, je na svojih planinskih pohodih doživel marsikaj o čemer se niti ne sanja nedeljskemu turistu, ki pozna le uhojeno zavarovano pot. Miha je humorist in v svojem prijetnem alpinističnem kramljanju nam bo pripovedoval 14. januarja zvečer v dvorani Delavske zbornice o svojih doživetjih in izkušnjah v gorah. Videli bomo krasne posnetke naših planin v okoli 100 diapozitivih. Vstopnice so v predprodaji pri tt. »Alpina« in Kolb & Predalič.

—lj **Sijajen dokaz,** da se dajo tudi največje in najlepše zborovske umetnine izvajati v razmeroma maloštevilnem zboru, ki pa ima vso glasovno in umetniško šolo, nam bodo podali zagrebški madrigalisti na svojem koncertu v ponedeljek dne 13. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani. Pod vodstvom svojega zborovodje, skladatelja Mladena Pozajića nam bodo zapeli v I. delu zbore najslavnejših mojstrov prejšnjih stoletij, od Orlanda Lassa do Mozarta, II. del pa obsega zbore jugoslovenske literature. Med njimi je zastopan tudi naš Adamič s svojim zborom »Kadar pride poslednji čas«. Koncert madrigalistov je prireditev visoke umetniške vrednosti, zato obisk najtopleje priporočamo. Sedeži po običajnih cenah v knjižarni Glasbene Matice

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24
JUTRI PREMIERA VELIKE SENZACIJE! Edinstveni film sezone
TARZAN NEUSTRAŠNI
Sodeluje: olimpijski plavač in skakač
BUSTER CRABBE
Film, katerega mora videti vsak! Film zabave, razigranosti in lepote.
Predprodaja od 11. do pol 13. ure. Rezervirajte vstopnice!
PREMIERNI KINO

—lj **Vandalizem.** V včerajšnjem »Slovencu« se pritožuje viški dopisnik, da so bili za zadnjo predstavo v Prosvetnem domu potrgani lepaki in da so storilci baje znani. Pridružujemo se g. dopisniku, da je to skrajni vandalizem, če brezvestneži trgajo lepake, kakor se to dosledno dogaja z lepaki viškega sokolskega gledališkega odra. Pripominjamo, da so bili lepaki viškega Sokola doslej skoro vedno potrgani in zamazani in to celo za dobrodelno prireditev v korist božičnice revne šolske mladine. Skrajni čas bi že bil, da bi taki pojavi, pa naj pridejo od katerekoli strani, povsem prenehali. V trganju lepakov se ne kaže kultura.

—lj **Prostovoljni davek** za stanovanjske sobe in poslovne prostore po Din 1 na mesec je našel pri večini ljubljanskega prebivalstva ugoden odziv in je že prav lepo število hišnih gospodarjev prineslo na mestni socialnopolitični urad v Mestnem domu II. nadstropje nabrane vsote. Vse one gg. hišne lastnike, ki so davek pri svojih strankah pobrali in žele, da pride po nabrani denar pooblaščeni inkasant, prosimo, da sporoče to svojo željo mestnemu socialnopolitičnemu uradu z dopisnico ali telefonično, z natančno navedbo, **kedaj in kam** naj se pride kasirat. Ponovno izražamo nado, naj ne **bo nikogar,** ki ne bi razumel sedanjih težkih razmer in nam vrnil polo prazno. Vsem sedanjim plačninkom — darovalcem pa prav prisrčna hvala!

—lj **Kardinal Richelieu** je naslov veličastnemu filmu, ki nam slika življenje in nehanje enega najslavnejših državnikov Francije Armanda Jeana Duplessisa Richelieua, najspretnejšega diplomata vseh časov, mojstra kovarstva in spletk. A Richelieu je bil tudi velik duh: po njegovi zaslugi je postala Francija vodilna država v Evropi, pospeševal je trgovino in obrt ter bil velik prijatelj umetnosti. Za njegovega vladanja je bil zgrajen prekrasni Palais Royal, ustanovil je Academie francaises itd. Film, ki je razkošno delo ameriške produkcije, predvaja Elitni kino Matica samo še danes. — Jutri bo premiera novega Tarzanovega filma, v katerem nastopi sloviti plavač in olimpijski zmagovalec Buster Crabbe.

—lj **Dodatno k poročilu o izvolitvi odborov na seji mestnega sveta** dne 30. XII. 1935 poročamo, da je bila izvoljena v kuratorij mestne ženske realne gimnazije tudi gospa Dolenec Josipina, soproga banskega prosvetnega inspektorja v Ljubljani, ki je bila tudi že dosedaj članica kuratorija. Njeno ime je v poročilu pomotoma izostalo.

—lj **»Matasanovega Naceta nesrečna snubitev«** (Maksel). Walfriedovo 3dejansko burko ponove poslednjič v nedeljo 12. t. m. ob 15.15 kot popoldansko predstavo. Burka je zelo zabavna in je dosegla pri vseh uprizoritvah lep uspeh. Kdor se hoče nasmejati, naj poseti predstavo. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. do 12. in eno uro pred predstavo.

—lj **Prijave za znižanje dopolnilnega davka k zemljarini** se vlagajo do 31. t. m. Več je razvidno iz razglasa davčne uprave v Ljubljani, ki je nabit na deski mestnega poglavarstva.

—lj **»Iglu«** je naslov velikemu filmu, ki se predvaja te dni v premieri po matinejskih cenah 4.50 Din v korist Rdečega križa v kinu Union. Film prikaže vse veličastje življenja v Arktidi, ter s svojo zanimivo vsebino spada med one redke filme, ki zapuste gledalcu tako neizbrisen spomin. Filmska ekspedicija, ki je snimala ta najnovejši film, je morala zaradi stalne življenjske nevarnosti doprinesti največje žrtve, zaradi česar ji gre vse priznanje, da je omogočila svetu upoznati v filmu tako za nas nedostopni in nepoznani svet. Predstave se vrše v petek, 10., v soboto 11. in ponedeljek 13. ob 14.15, ter v nedeljo ob 10.30. Kljub temu, da je film igran v Ljubljani v premieri, veljajo cene na vseh sedežih 4.50 Din.

Zvočni kino Ideal
Danes zadnjikrat ob 4., 7. in 9¼ zv.
SALVE SMEHA!
HO RUK!!
Voskovec in Verich, Helena Buscheva,
Zvonimir Rogoz
Smeh, veselje, zabava kot še nikoli!
LE NEKAJ DNI!
Hitite, da ne zamudite!

—lj **107 ločitev zakona v preteklem letu.** Že zadnjič smo kratko poročali, da je bilo tudi lani v Ljubljani mnogo ločitev zakona. Sporazumno se je ločilo 23 parov eden manj kakor v letu 1934, a pred sodnika je stopilo tudi 84 drugih parov, ki se popreje niso mogli sporazumeti glede ločitve in so vložili tožbo.

—lj **Lutkovno gledališče češkoslovaške obce** vabi k predstavi »Gašperček in povodni mož«, ki jo priredi v nedeljo, 12. t. m. ob 4. popoldne v Narodnem domu.

—lj **V nedeljo 12. I. 1936** ob 20. ima plesna šola na Taboru zaključno plesno vajo. Vsi prijatelji plesa vljudno vabljeni.

Iz Celja

—c **Ogenj na kralja Petra cesti.** V sredo okrog pol 10. dopoldne je nastal ogenj v mlekarni v hiši dr. Negrija na Kralja Petra cesti. Vsled preveč razgrete peči se je vnela lesena stena. Domačinom in celjskim gasilcem je kmalu uspelo ogenj pogasiti. Škodo cenijo na 600 Din.

—c **Nesreča v gozdu.** V sredo je podiral 24letni posestnikov sin Viktor Kokalj na Zgornji Pristavi pri Konjicah drevje v gozdu. Nenadoma je treščilo podžagano drevo nanj in mu zlomilo desno nogo. Kokalja so prepeljali v celjsko bolnico.

—c **V visoki starosti 88 let** je umrla v sredo na Ostrožnem 88letna prevžitkarica Terezija Žurajeva.

—c **Zborovanje poštnih uslužbencev.** Celjski pododbor Udruženja celjskih poštnih, telegrafskih zvaničnikov in služiteljev je imel v nedeljo občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Martin Šrot, tajnik Jernej Smolej, blagajnik Josip Šurko, odborniki Jakob Cokan, Miha Gorjanc, Silvester Plan ten in Alojz Košir; pregledovalca računov sta Blaž Čepuš in Matej Lovrenčič. Celjski pododbor ima 69 članov.

Naše gledališče

DRAMA

Petek 10.: Zaprto.
Sobota 11.: Direktor Čampa. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.
Nedelja 12.: Ob 15.: Vesela božja pot. Izven. Znižane cene. Ob 20. Siromakovo jagnje. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek 13.: Zaprto.

Od ponedeljka dalje bo v predprodaji pri dnevni blagajni v operi premiera drame »Pesem s cestc«, ki bo obenem proslava 35-letnice Josipa Gradiša—Daneša. Kdor pozna našega Gradiša v njegovih najrazličnejših vlogah, prav gotovo občuduje njegovo vsestransko umetnost in bo rad posetil njegovo jubilejno predstavo v petek 17. t. m. v drami.

OPERA

Petek 10.: Zaprto.
Sobota 11. Aida. Red B.
Nedelja 12.: Ob 15. Poljska kri. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Manon. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek 13.: Plesni večer Katje Delakove. Izven. Znižane cene.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21 — 24
SAMO ŠE DANES OB 4., 7¼ in 9¼ ZVEČER
Razkošni film iz burnih dni FRANCIJE! Mojstrsko delo tempa, lepe in napete vsebine
KARDINAL RICHELIEU
najženialnejši državnik vseh časov! — V odlični interpretaciji naslovne vloge, velik umetnik
GEORGE ARLISS
DOPOLNILO: NOV »PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK«, »MIKI POTUJE V AFRIKO«.
PREMIERNI KINO

Iz Ljubljane

—lj **Vojaški nabori.** Mladeniči, rojeni leta 1916., pridejo letos k naboru ter se morajo v ta namen nemudoma zglasiti vojaškem uradu na Ambroževem trgu. Mladeniči, rojeni leta 1918., se vpišejo letos v vojaško razvidnico ter se morajo v ta namen do konca januarja zglasiti v vojaškem uradu na Ambroževem trgu. Dosluženi vojaki do 50. leta starosti, ki mislijo da so iz kakršnegakoli razloga postali nesposobni za opravljanje vojaške službe, naj se v svrho pregleda zglase tekom meseca januarja zglase v vojaškem uradu na Ambroževem trgu. Naborniki rojstnih letnikov 1909 do 1915, ki doslej še sploh niso bili pri naboru, ali pa so bili oglašeni za začasno nesposobne, pridejo letos k naboru ter se morajo v ta namen tekom januarja priglasiti v vojaškem uradu, če doslej tu še niso prijavili svojega sedanjega stanovanja.

—lj **Vprašanje kanalizacije v Zgornji Šiški.** V preteklem letu je mestna občina ljubljanska dogradila kanalizacijo do Černetove ulice v Spodnji Šiški. Trdi se, da je premer cevi te kanalizacije preračunjen tudi za odvod vode iz Zgornje Šiške. Ta voda se sedaj izteka na Krisperjevem vrtu v ponikovalnico, ki pa more sprejemati le malo vode. To se je posebno pokazalo v zadnjih dneh, ko je nastalo na omenjenem vrtu pravcato jezero. Prav tako je voda zastala tudi v zgornjem delu vasi med hišami. Pod hribom, kjer se zbira vsa voda s te strani Rožnika in iz Kosez. Ker ni v Zgornji Šiški prave kanalizacije, se tvorijo tam močvirja, ki se niti v poletju popolnoma ne posuše. Ta vlaga je pa gotovo zdravju prebivalcev škodljiva in bi bilo iz zdravstvenih in tudi gospodarskih in estetskih ozirov nujno potrebno, da bi se napravila pravilna kanalizacija, po kateri bi odtekala voda v zbiralni kanal v Spodnji Šiški. Opozarjamo na nujnost tega dela poklicane urade pri mestnem poglavarstvu in mestni svet ljubljanski.

ad **Poljčane**

—lj **Konzum rib** je zadnje čase majhen. Vendar ne morda zaradi tega, da bi bile ribe kaj dražje kakor prej. Pač pa ni toliko cenenih morskih rib, ki jih naše gospodinje najbolj kupujejo. Danes je bila na trgu lepa izbira raznih vrst morskih rib, a vsake vrste je bilo samo po nekaj kilogramov. Tvegano bi bilo zalagati zdaj trg z večjo količino rib. Cene so stalne in gospodinje lahko računajo v svojih proračunih z nespremenljivimi postavkami. Danes so prodajali manjše tribje po 38 dinarjev kg, palamide po 30, kakor tudi kvarnerskega raka. Lignje so bile po 26 Din. po 2 pa jegulje in razne druge morske ribe, ki jih ni bilo mnogo. Nekaj je bilo tudi skuš, da ne pozabimo kakšne so in sicer po 34 Din kg. Sardelce so prodajali po 10 Din kg. Pri cenah rečnih rib tudi ni sprememb. Največ je ščuk, ki so po 18 do 20 Din kg.

—lj **XV slovanski večer JNAD Jadrana pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.** Jutri ob 20. se vrši na Taboru tradicionalna prireditev nacionalnih akademikov s skupnim sodelovanjem one generacije ki se je borila še v času suženjstva za nacionalni značaj našega naroda, da skupno obudo spomin na one čase. V koncertnem delu sporeda bodo sodelovali naši znani umetniki Ga Katja Delakova bo izvajala po ruskih narodnih motivih ples »Troika« in »Sanjarenje« G Jože Gostič zapoje Flaišmanovega »Metuljčka« in Hetzejevo »Serenado«, gdčna Jelka Ig-

MALI OGLASI
beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklici
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

VSEGA V IZOBILJU
za malo denarja v veliki izbiri zimskih sukenj, oblek, Hubertusov, pumparic itd. pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 6/T

Din 39·—
pri znani tvrdki ALBAS, OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra c. 18. Trgovci popust. 8/R.

POZOR!
DANES SVEŽE MORSKE RIBE VSEH VRST KAKOR TUDI PRVOVRSTNA VINA PRI
„DVA RIBARA“
KERSNIKOVA ULICA 5.
(za Slamičem)

SLUŽBE
Beseda 50 par davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ŽENSKA PISARNIŠKA MOČ z dvorazredno trgovsko šolo in znanjem nemščine se sprejme. Lastnoročne pismene ponudbe z opisom spričevala na upravo »Slov. Naroda« pod »Poštenost«. 289

Za več sob se kupi rabljeno dobro ohranjeno
PISARNIŠKO POHIŠTVO
Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Pisarniško pohištvo“ 295

ŽULJI
Če so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomočite noge v to mlečno kopelj, se bo izločil kisik, ki je nosilec zdravilnih soli, prodrl bo v znojnice, zdravič in umirjajoč kožo in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omehčali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjše kakor poprej.
Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zela zmerna

BREZPLAČNO. Na podlagi posebnega dogovora s izdelovalcem lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, servisc 20-D Zagreb, Boškovićeva ul. 44.

Kristus na dražbi in druge zanimivosti

Na dražbo na tovornem kolodvoru je bil v sredo zelo velik naval

Ljubljana, 10. januarja.

Dandanes je baje trgovina v zastoju in vse počasi in zanesljivo jemlje vrag. Mi, ki nismo poslovni ljudje, ne moremo k temu ničesar pripomniti. Nekateri poslovni ljudje pa vendar radi kupujejo vse ter ne zamude nobene prilike, ko se lahko iznebe na dražbah vsaj nekaj dinarčkov. Še nikdar ni bilo toliko dražb in nikdar ni tako cvetela kupčija na njih, kakor v teh zlatih časih. Zdaj lahko kupiš na dražbah vse; od vile do raztrganega dežnika. In dražbe so res izredno potrebne, ker lahko vse na njih prodaš, česar bi ne mogel. Dražbe so najboljši izum razen konkurzov za tako zvane kritične čase. Ljudje prihajajo na dražbe kakor uročenj, slepi za vse drugo. Prepričani, da na dražbi kupiš vse na pol zastonj, se trgajo za vse. Pri nas bi lahko prodali celo ljubljansko meglo na dražbi ,toda nihče se še ni spomnil na to.

S tem smo pa dražbe dovolj poveličali in prepričani smo, da bo na prihodnji dražbi na tovornem kolodvoru še hujša gneča kakor je bila v sredo. Ta dražba slovi še posebno, da na nji prodajajo vse dobrote in zanimivosti tega sveta, ki jih ljudje pozabljajo na vlakih, še ceneje kakor je Juda prodal Kristusa. Če bi Američani zavohali te naše dražbe, bi ne romale v Newyork samo znamenite keltske izkopnine, temveč tudi kranjski klobuki in židane marele. Naši podjetni kupci bi se morali umakniti in gledati dražbo od daleč kakor zdaj »štokglajzerji«.

Včeraj je bil takšen naval na dražbi baje tudi zaradi dežja; ljudje so prišli kupovat dežnike. Kaže, da so jih res krvavo potrebovali, ker so se trgali za nje kakor za zgodovinske znamenitosti. Stalne odjemalke so se pa jezile na časopisje, češ da dela reklamo za dražbo ter privablja preveč ljudi. Konkurenca je bila res vražje huda, dame so si tako dražile nekatere cunje, kakor da so nepreplačljive. Najraje pa vsi kupujejo dežnike, ki jih je vselej največ na dražbi. Kljub temu je pa bil eden prodan za dinar, čeprav bi bil porabljiv za najboljše rešeto. Nervoznost kupcev je naraščala od ure do ure; dražba je trajala od 9. do poldneva.

Izklicatelj pogosto niti sam ne more pričakovati, da se bodo ljudje tako potegovali za predmet ter ga ceni zelo nizko. Navadno začne pri dinarju. Pri prvi ceni skoraj nikdar ne ostane. Poklicnih prodajalk se polasti strast kljub trgovski nadarjenosti. Cena rapidno skače. Raztrgan ženski dežnik se podraži od 10 Din na 30 Din. Kljub dramatični napetosti ali baš zaradi nje, imajo kupci vedno dovolj smisla za humor. — Če plačate meni, da jo odnesem, bi si še premislil. — In ko dežnik kupi dama, zopet nekdo pripomni: žalostno, luknjasta marela in stara ženska! — V najhujših stiskah so kupci, ko je treba držati kakšno pripravo, ki se ne prilega na vsak nos, n. pr. očala. »Špegle« so pa bile tako zapeljivo bleščeče in vse dame so jih natikale na nosove, ne glede na to ali so bile kratko- ali dalekovidne. Skoz nje niti niso videle, vendar je cena začela vprav divje skakati. Da je bilo na dražbi precej železničarskih družin, smo se prepričali po tem, da so se ljudje silno gnali za železničarsko usnjeno torbo. Oguljena je bila sicer že pošteno, toda predvojna roba ima vedno ceno, zato je bila torba prodana za 55 Din.

Včeraj so zvekli na dražbo tudi Kristusa, majhno razpelo. Ženske so vprav cvilile, ko so zagledale sveto stvar. Križ je bil baje vreden 15 Din, prodan je pa bil za 20 Din, kar priča, da je naš narod v resnici še globoko veren. Na prodaj je pa tudi bil sveženj voščenih sveč, da je bilo zadoščeno vsem potrebam. S posebnim veseljem so ljudje posegali tudi po otroških gosposkih oblekcah, kar padokazuje, da ima naš narod tudi še vedno globok smisel za družino. Sploh so dražbe najlepša revija samih lepih lastnosti našega naroda, kar je treba naglasiti vprav tendenčno. Največ smisla za obleke vseh vrst, ne izvzemši moških hlač, imajo seveda ženske, ki pokupijo vedno vse, kar je vsaj podobno cunji. Včeraj so se posebno trgale za nekakšen ostanek pletene jopice, ki je izgubila že rokave in sploh je bila takšna kakor da so jo obgrizle miši. Vsi bi tudi radi imeli nahrbtnik, ki je tudi videl njega dni boljše čase, nazadnje pa ga je doletela sreča, da so se zanj trgali na dražbi, kakor da so v njem zlatniki. Ženske imajo smisel za modo, vendar pa tudi rade kupujjeo torbice, čeprav jih je moda že zdavnaj prehitela in v doslovnem pomenu besede načel zob časa. Toda včasih je v njih tudi kaj intimnega, kar odtehta vse drugo. Srečni kupec je včeraj kupil kovčeg in v njem je našel raztrgane nogavice in mastne copate. Zelo mnogo je bilo prodanih klobukov, ne le moških, temveč tudi ženskih pokrival raznih oblik in modelov. Človek bi mislil, da dame kupujejo klobuke samo v modnih salonih, toda na dražbah jih preslepi strast, da pozabijo celo na svojo prirojeno nobleso. Kupujejo tudi moške klobuke, ki so zadnje čase najbolj moderni — namreč za preoblikovanje. Zato tudi nosijo supermondene dame slamnike, da bi kdo morda česa ne sumil.

Nazadnje boste seveda izlili žolč na grdega obrekljivca, ki se norčuje iz bednih ljudi, ki jih sila goni na dražbe. Zato je treba izreči pobožno željo: Ko bi človek imel toliko denarja, kakor vneti kupci na dražbah!

Dober lov trboveljskih orožnikov

Prijeli so tri potepuhe iz južnih krajev, ki so prišli k nam krast

Trbovlje, 9. januarja

V zadnjem času je v naši dolini vedno več tujih klatežev, ki prihajajo iz drugih krajev k nam pod pretvezo, da iščejo dela. V resnici pa izkoriščajo dobrosrčnost našega prebivalstva, ki samo preživlja izredno težke čase. Zato smo iz srca pozdravili ukrep občine, s katerim je odredila nad tujimi berači in klateži strogo kontrolo. Seveda bo imel ta pametni ukrep popoln uspeh le tedaj, če bo vse prebivalstvo podpiralo občino v njenem prizadevanju za odpravo tuje beraške in potepuške nadlege. Nihče naj tujih beračev in klatežev ne podpira neposredno, marveč vedno le potom občine z bloki in listki, ki jih je občina v ta namen izdala. Tako bo prebivalstvo tuje berače in klateže prisililo, da se javijo na občini, ki bo presodila, da-li so potrebni podpore, prav tako pa tudi ugotovila, s kakšnim namenom so prišli v našo dolino. —

Baš včeraj je imelo naše orožništvo v tem pogledu prav srečen dan. Prijelo je tri uzmoviče z juga, ki so prišli po »posebnih« opravkih v Trbovlje. Eden je trgovski pomočnik, drugi mesarski pomočnik, tretji pa natakar, vsi seveda brezposelni. Doma sta dva iz petrinjskega sreza, eden pa iz Slavonskega Broda. Oblečeni niso bili baš slabo, zato so obiskovali samo boljše stranke. Posebno zgovorna sta bila Čosič in Turi, dočim je bil videti Sekirovič šele začetnik v tem »poslu«. Včeraj zjutraj so po prihodu v Trbovlje obiskali tukajšnjega trgovca g. Šetina. Prvi je stopil v trgovino Čosič ter vprašal g. Šetinca, če ima na prodaj lepe srajce. Toda nobena mu ni bila dovolj lepa. Neprestano je zahteval, da se mu pokažejo novi vzorci in blago. Da bi g. Šetinca pri postrežbi še bolj premotili in s tem dosegli ugodno priliko za tatvino razloženega blaga, sta prišla nekoliko kasneje v trgovino še Čosičeva tovariša. Toda pri Šetincu se njihova namera zaradi budnosti nameščencev in strank v trgovini ni posrečila, kupili so le par nogavic, nato pa so poskusili srečo pri trgovcu Dežmanu, kjer so si dali na enak način postreči. Medtem pa, ko so jim g. Dežman in nameščenci stregli z vedno novimi vzorci srajc, sta Čosič in Turi spretno stisnila v svoje aktovke vsak po eno srajco, nato pa so odšli, ne da bi kaj kupili. Srajce so ukradli tako spretno, da niti g. Dežman niti njegovi nameščenci, niti v trgovini mudeče se stranke niso opazile tatvine.

Od tam so drzni uzmoviči krenili v trgovino ge. Kamnikar, kjer slučajno ni bilo nikogar. Eden je pograbil kar cel zavoj kotenine, katere je bilo 22 m, ter z njo jadrno odkuril. Ostala dva pa sta počakala trgovko go. Kamnikar, da bi jo tako premotila in zabrisala vsako sled in sum. Ko jima je ga. Kamnikar razkazovala nekaj srajc, sta odšla. Od tam sta šla v trgovino g. Letnika, kjer pa nista imela sreče, ker sta se zdela g. Letniku sumljiva, zato ju je budno opazoval, nakar sta po kratkem ogledovanju trgovine in blaga odšla. Zglasila sta se pri trgovcu g. Mahkovcu, ki jima je pokazal mnogo srajc. Medtem, ko je g. Mahkovec jemal vedno nove iz višjih predalov, sta »obiskovalca« spretno stisnila tri srajce in 2 flanelasti rjuhi v svoje aktovke. Lepo sta se poslovila in odšla proti kolodvoru. Kupili so si vozne listke za Ljubljano, kjer so očividno pravtako poskušali svojo srečo, ki so je imeli v Trbovljah do kolodvora precej, ko bi jih tukaj ne srečalo oko postave. Toda naša žandarmerija ima bistre oči.

Pri legitimiranju se je izkazalo, da imajo orožniki opravka z brezposelnimi potepuhi, ki jih je poslala v naše kraje zagrebška borza dela v nameri, da jih tukaj zaposli. Ko jim je orožniška patrulja pregledala aktovke, je našla 5 ukradenih srajc in 2 flanelasti rjuhi ter 22 m kotenine. Čošič in Turi sta tatvino priznala, dočim Sekirovič taji, da bi bil kradel, kar je tudi verjetno, ker sta bila videti prva dva v resnici najbolj podjetna. Vsi trije so bili oddani v zapore laškega okrajnega sodišča, kjer bodo premišljevali o prijetni »ekskurziji« po Sloveniji, ki pa jih bo po odsluženi kazni postavila zopet tja odkoder so prišli in kamor spadajo.

Razkosano truplo v omari

Berlinska policija je odkrila strašen zločin, ki je bil izvršen že lani na binkoštni ponedeljek. 9. junija je brez sledu izginila neka Ahlova, ki je živela v divjem zakonu s 40 letnim Richardom Wegnerjem. Mož je ljudem pripovedoval, da je Ahlova odpotovala in sčasoma je razprodal vse pohištvo, razen velike omare za knjige. Ker pa Ahlove le ni bilo nazaj, so se pojavile govorice, da je najbrž postala žrtev zločina.

Za zadevo se je zanimala tudi policija, ki je v torek vdrla v stanovanje. Zahtevala je od Wegnerja, naj odpre omaro in ker tega ni hotel storiti, so jo siloma odprli in našli so v njej v cunje zavito skoraj popolnoma razpadlo truplo pogrešane Ahlove. Wegner je truplo polil s klorovim apnom in tako preprečil smrad razkrajanja. Pri zaslišavanju je mož priznal, da je Ahlovo v prepiru ubil.

11 dni v hladilnem vagonu

Ljudje, ki so preživeli zimo v polarnih krajih ali vsaj v Sibiriji, si lahko mislijo, koliko je prestal ameriški deček Glenn Boldan, ki je bil 11 dni zaprt v hladilnem vagonu za prevažanje zmrznjenih živil. Viak s tem vagonom je vozil iz Kalifornije in dečka so našli šele na končni postaji v Baltimore. Bil je že ves izčrpan. Roke je imel ozeble in morali so ga takoj prepeljati v bolnišnico. Več dni je rabil, predno si je toliko opomogel, da je povedal, kaj je doživel.

Deček je delal na neki kalifornijski farmi, ko je dobil pismo od svoje sestre, ki živi v Montleyu v Minnosoti, da se je oče težko ponesrečil. Sklenil je takoj napotiti se domov. Ker pa ni imel dovolj denarja za vožnjo, je zlezel s petimi drugimi dečki brez voznega listka v hladilni vagon. Neke noči, ko je spal, so se njegovi tovariši izmuznili iz vagona in vzeli s seboj vse zaloge živil. Zjutraj je Glenn Boldan ves prestrašen opazil, da je vagon zaklenjen in da mu je vse razbijanje po debelih stenah nič ne pomaga, ker ga ni nihče slišal. Žejo si je gasil z vodo, ki je kapljala od hladilnih naprav, slednjič je pa žvečil celo vlažno usnje s čevljev, ki jih je imel v zalogi. Poskusil je žvečiti tudi čepico in semena bombaža, ki jih je našel v svoji torbi. Oslabel je tako, da se ne spominja več, kako dolgo je trajalo, predno so ga rešili strašne smrti, ki se mu je bila že močno približala.

Mleko se da sterilizirati z zvokom

Važno odkritje dveh učenjakov — Obeta se nam sonizacija mleka

Moderna fizika z vso vnemo proučuje tudi zvok. Zvok dojema človek drugače kakor živaj in zato so lahko mnogi zvoki, ki jih prenaša normalno človeško uho, živalskemu ušesu neprijetni ali celo škodljivi. Tako psi navadno odločno protestirajo, če slišijo virtuoza igrati na klavir. Tudi uničujoča lastnost zvokov je bila že nedavno znana in njihovi učinki so se demonstrirali največkrat tako, da je človek v tenko steklenico na vso moč kriknil in steklenica je počila.

Zdaj lahko proizvajamo zvoke različne višine in intenzivnosti. L. A. Chambersu in N. Gainesu se je posrečilo izvabiti iz nikljaste cevke, pritrjene na močnem elektromagnetičnem polu z izmenično napetostjo 2.000 voltov zvoke, ki učinkujejo na nižje organizme zelo pogubno. Ti toni ubijejo majhne vodne živalice približno v eni sekundi, bakterije in krvna telesca jim kljubujejo dlje, pa tudi te končno raztrgajo na drobne kosce. Enako zadovoljive uspehe sta dosegla omenjena raziskovalca pri poskusih s steriliziranjem mleka. Za poskuse sta vzela mleko, v katerem je kar mrgolelo mikrobov. V enem kubičnem centimetru jih je bilo okrog 12 milijonov, dočim jih je v navadne mleku samo okrog pol milijona. Mleko sta nalila v stekjenico, ki sta jo potisnila do polovice v vodo, k odprtini sta pa položila nikljasto cevko. V 40 minutah je bilo uničenih 96 odstotkov mikrobov.

To so bili seveda prvi poskusi. Poznje sta nalivala mleko v posodo, kjer je visela »čarobna« piščalka, da bi se vibracije brezplodno ne izgubljaje in slednjič sta mleko precejala skozi tkanino, ovito okrog nikljaste cevke. Tako sta surovo mleko povsem sterizirala, noben mikrob ni vzdržal uničujočega napora zvokov. Dr. Chambers je praktičen mož in zato je znal svoje poskuse v laboratoriju uveljaviti tudi v praksi. Napravil je za sterilizacijo z zvokom aparat, nazvan sonisator, ki sterilizira v eni uri 6.000 litrov mleka tako, da uniči v njem 95 do 100 odstotkov bakterij. Izumitelj pa obeta, da se mu bo kmalu posrečila popolna sterilizacija mleka s pomočjo zvoka.

Cim bo to doseženo, dobimo nov in boljši način ravnanja z mlekom, ne da bi se poslabšala biološka vrednost surovega mleka, ki je največ vredno, ker moremo samo iz njega pridobiti vse vitamine in mineralne soli. V bližnji bodočnosti bo končno rešen problem biološko dobrega surovega mleka za otroke, dočim dosedanja sterilizacija in pasterizacija ne dosežeta v polni meri svojega namena. Tako postane sonizacija mleka — če jezikoslovci ne bodo ugovarjali tej novi besedi — geslo vseh, ki imajo radi mleko, ker nam bo prinesla mleko polne biološke vrednosti in pri tem povsem očiščeno zdravju nevarnih mikrobov.

Sovjetski Metuzalem

V Omsk je prispel na proslavo novega leta s svojimi vnuki starček kolhoznik Ivan Avramovič Pisarev, o katerem trdi moskovska »Pravda«, da je star 123 let. Starček je navzlic visoki starosti še izredno čil in krepak. Navdušil se je za komunizem in ga začel na vso moč propagirati. O sebi pripoveduje, da je bil rojen leta 1813 v siromašni vasici Jelovi v omski guberniji. Preživel je pet carjev in tri režime. Že kot osemletni deček je moral prijeti za delo, 42 let je delal v sibirskih rudnikih in zaslužil na leto 40 rubljev. V starih časih prihoda novega leta niso slavili. Leta 1858 je stopil v službo pri nekem tomskem trgovcu. Iz Irkutska do Tomska je 1500 verst in hodili so celih 12 tednov.

Ko so začeli v njegovi vasici organizirati kolektivna gospodarstva, je bil med prvimi, ki se je temu pokretu pridružil in navdušil zanj tudi svoje vnuke. Mož ima 26 vnukov in pravnukov, med njimi tehnike, vojake, uradnike, šoferje in kmete. Stara leta preživlja v miru in zadovoljstvu in pravi, da še noče umreti, ker je življenje lepo.

Stara pesem se ponavlja

Baš za praznike miru, ljubezni in radodarnosti je hotela ironija usode, da je prišlo na dan nekaj, kar se zdi poštenemu človeku neverjetno, kar pa pomeni v bistvu samo ponavljanje stare pesmi. Treba je pomisliti samo malo nazaj, saj je nam še vsem živo v spominu svetovna vojna, ki je tudi videla marsikatero lopovščino. Zdaj je prišlo na dan, da se uveljavlja neka francoska tvrdka v Abesiniji kaj čudno. Italijanom dobavlja sirovine za izdelovanje strupenih plinov, obenem pa zalaga abesinsko vojsko s protiplinskimi maskami tako, da služi na dve strani. To je pač značilna vojna kupčija, vojni dobičkarji vlečejo mastne dobičke iz prelivanja krvi na obeh straneh.

Čudno naključje usode je pa hotelo, da so maske za Abesince brez pomena, ker jih nočejo nositi v strahu, da bi se jim tovariši smejali, a abesinski vojak ne pozna večje sramote, nego je posmehovanje. Zaenkrat še ni točno znano, da bi Italijani uporabljali strupene pline pri letalskih napadih, toda ne glede na to se mora vsak pošten človek zgražati nad nemoralnimi kupčijami in obsojati brezvestneže, ki služijo težke tisočake pri prodaji strupenih plinov in protiplinskih mask. Svoje blago dobavljajo enim in drugim, dobiček pa gre v skupen žep.

Leningrad in Petrograd

Carski Petrograd je štel 1. januarja 1916. po uradnih podatkih 2,348.000 prebivalcev, sedanji Leningrad jih pa ima 2,740.000 in je po številu prebivalstva sedmo mesto na svetu. Prirastek v lanskem letu je nastal zato, ker se je število porodov zvišalo, število umrlih pa znižalo. Umrljivost je nazadovala v primeri s predvojno na polovico, v primeri z letom 1934. pa za 11%. Število porodov se je lani vprimeri s predlanskim letom zvišalo za 6%. Šestina prebivalcev Leningrada študira na šolah, univerzah, tehnikah in delavskih fakultetah. Pred 20 leti je študiralo v Petrogradu samo 182.000 ljudi.

Na ljudskih in srednjih šolah študira sedaj dva in polkrat več mladine, nego pred vojno, na univerzah dvakrat, na tehnikah pa sedemkrat več. Petrograd je imel 50 knjižnic z eno knjigo na pet prebivalcev. Leningrad ima pa štiri knjižnice z dvema knjigama na enega prebivalca. Leningrad ima 3258 trgovin in 2175 kioskov. Prebivalstvo porabi na dan 1.600 ton kruha, 38 ton mesa, 75 ton sočivja, 67 ton rib itd.

MISLI ČITA

Ona: Zdaj mi pa povej, kje si bil snoči, toda po pravici.

On: No, no dušica, saj to ni res. Motiš se.

Lion Feuchtwagner: 12

Žid Süss

Roman

Cesar ni hotel potrditi tega nasilnega koraka. Jezuiti okrog vojvodinje so pritiskali, da bi dunajski dvor priznal zadnjo oporoko Karla Aleksandra ter potrdil za varuha knezoškofa in vojvodinjo. Knezoškof se je sam pritožil in protestiral z lastnoročnimi, cesarju poslanimi pismi. Toda Karel Rudolf je imel po odstranitvi generala Remchingena moč krepko v rokah in odstraniti ga ni bilo mogoče drugače, nego z vojno, ki si je pa nihče ni želel. Vse reklamacije in protesti so ostali platonični.

Prebrisani Würzburžan pa itak ni pričakoval nič drugega. Pognal je bil svoj stroj brez notranjega prepričanja samo zato, da bi natresel ljudem peska v oči. Poslušal je sodbo svojega vražje prebrisanega, drugače pa skromnega svetnika Fichtla. Strinjal se je z njim v vsem. Tu se ne da z nasiljem nič opraviti. Cerkev ima dovolj časa, cerkev dela za daljno bodočnost. Zdaj je treba nasloniti vse nade na mladega vojvodo in vzgojiti iz njega vnetega katoličana: njega, škofa seveda tu ne bo več, kadar bo ta sad dozorel. Ubogi Karel Aleksander! Vredni, zvesti, mili prijatelj! Počivaj v miru! Sam bo bral zanj mašo. Zdaj gre v prvi vrsti za to, da se čim bolje izmota iz würtemberške afere in da se ne kompromitira.

Ta čas je prijel stari vladar po svoji vojaški navadi vojsko krepko v roke, poostril je zapor generala Remchingena ter ga dal prepeljati z njegovim pobočnikom polkovnikom Garhartom vred na Asperg.

Tako postopanje z njenim najvplivnejšim in najdražjim pomočnikom je spravilo Marijo Avgusto iz njene ponosne strpnosti napram Karlu Rudolfu. Ponižala se je tako globoko, da ga je prosila za razgovor. Stari gospod je prišel brez vseh ceremonij. Stopil je pred nališpano, naparfumirano in z vsemi pripomočki moderne kosmetike opremljeno damo, sam je bil ob nji kakor oguljen, siromašen, skljucen kmet. Bil je sam, vojvodinja je imela pri sebi svojega spovednika očeta Floriana in svojega knjižničarja Franza Josefa Hophana, politika in literata. Ta mladi mož priliznjeno sladkega vedenja, oblečen po najnovejši modi, je bil po Remchingenovem padcu poleg kapucina njen najdražji svetovalec. Karel Rudolf je gledal hladno in obzirno na to nesimpatično triperesno deteljico, ki se je žal tako žalostno razrasla na krasnem vrtu Würtemberške. Marija Avgusta je pa gledala ponosno in malo zaničljivo oguljenega, siromašno oblečenega skljucenega vojščaka, ki gotovo ni znal oceniti lepote in elegance njene žalne obleke. Molče je poslušal Karel Rudolf kopico njenih pritožb. Njegov molk jo je dražil. Poleg res važnih zadev je naštevala tudi smešne otročarije, jezik se ji je zapletal, kapucin in knjižničar sta morala opetovano spraviti njeno besedičenje v pravi tir. Karel Rudolf je poslušal z ogorčenjem in zaničevanjem, kako je zelo resnega obraza in navadno na napačnem mestu rabila strokovne juridične izraze. Sveti pojmi »ustava in državljanske svoboščine« so se mu zdeli profanirani v teh majhnih, glupih, lahkomiselnih ustih. Odgovoril je kratko, previdno in pikro, spretno se je dotaknil vseh budalosti, kar jih je bila izgovorila, preslišal je z brezbrižnim omalovaževanjem ugovore in popravke očeta Floriana in sladkega knjižničarja. On, vojvoda, je imel opraviti samo z vojvodinjo. Očital je Marije Avgusti, da posluša slabe nasvete in da ni v skladu z njenim dostojanstvom, da brani Remchingena, slabega človeka in veleizdajalca. V vseh drobnih vprašanjih etikete, na katera je polagala ona veliko važnost, je obljubil takojšnjo ureditev, zato je pa vztrajal tem odločneje na vsem, kar je bilo politično v resnici kaj važnega. Kapucin in knjižničar sta sklepala roke, ko je vojvodinja z navdušenjem sprejela to brezpomembno popuščanje, da bi zanj izročila prebrisanemu, grobemu uzurpatorju vse kar je kaj pomenilo. Strmeči in zadovoljni vojvoda je prišel do prepričanja, da Marija Avgusta ni Semiramis niti Elizabeta, temveč čisto navadna goska, vojvodinja je pa z grozo in zadovoljstvom spoznala, da Karel Rudolf ni trdovraten, kmečko žilav uzurpator, temveč čisto navaden osel. Po tem spoznanju sta se ločila z naduto zaničljivo laskavostjo.

Prišlo je seveda tudi pozneje do mnogih brezpomembnih prepirov. Toda vladarju je bilo že po tem edinem razgovoru čisto jasno, kakšno politiko mora voditi. Če je hotel doseči od Marije Avguste važno popuščanje v zadevah uprave, jo je začel omejevati s tem, da je nalašč zanemarjal etiketo. Odrekal ji je ta ali oni naslov, poslal je k nji na stražo podrejenega častnika namestu dosedanjega štabnega, tiraniziral je njenega ljubljenca sladkega, gizdalinskega knjižničarja. Če je protestirala, ji je obljubil, da tega ne bo več storil, toda za nagrado si je izposloval popuščanje v političnih zadevah.

Do resnega spora je prišlo med pripravami za pogreb Karla Aleksandra. Marija Avgusta se je že dva meseca veselila, da se pokaže vsej Evropi kot najlepša in najelegantnejša vdova Nemčije, kot velika vladarica v katero polagata Rim in ves katoliški svet vse svoje nade. Toda vladar je menil, da bi prinesli katoliški obredi pri pogrebu pohujšanje in prepovedal jih je. Katoliški velmoži in gospodje so grozili, da se ne bodo udeležili pogrebnih svečanosti. Marija Avgusta je pa celo zbolela in se postarala od same jeze. Cesar je moral z lastnoročnim pismom prisiliti Karla Rudolfa, da je popustil. Pogrebni obredi so bili združeni z velikim sijajem. Dolge vrste žalnih vozov, mož s svečami in v maskah, množica duhovnikov in gospodov v črnih oblekah, uradništvo v livreji. Cele ure je korakala mimo vojska. Zvonenje, govori, petje, salve v počastitev umrlega. In mnogo tisoč občudujočih, hrepenečih, žarečih oči se je upiralo v čudovito lepo vojvodinjo-vdovo. Njen pas je molel liki vitko, prožno steblo iz širokega črnega brokata krila, njena zapestja in roke, presenetljivo bele in nežne, so molele iz črnih čipk na rokavih. Na sebi ni imela drugega nakita razen zvezde in verižice papeževega reda ter ogrlice iz šestnajstih krasnih črnih biserov. Žalni pajčolan je imela pritrjen tako, da so prišli njeni blesteči črni lasje še bolj do veljave. Majhna glavica z jasnim čelom, barve starega plemenitega marmorja je bila pri vsej svoji nedostopni vzvišenosti dražestna in mikavna. Tako se je solnčila Marija Avgusta v žalost in sijaju. Sicer so pa zvonili zvonovi in odmevali govori samo za prazno krsto za njo so donele pesmi in topovske salve. Mrtvi Karel Aleksander je bil zaročen med prepiri vdove z vladarjem kljub vsemu balzamiranju tako razpadati in smrdeti, da so ga morali že davno pred oficijelnim pogrebom na tihem položiti v novo grobnico v Ludwigsburgu.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.